

בית נאמן

מוצ"ש פרשת ויחי, י"ט בטבת תשפ"א

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 20:00

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. יונתן פולארד. ב. "הוא יהיה פרא אדם". ג. כל האנושות צריכים לעזור אחד לשני. ד. תענית דיבור. ה. תפלת הסגוריה. ו. להוסיף באור האמונה מול חושך הכפייה. ז. למה מרן הגה"ק רבי מצליח מאזוז זצ"ל לא עלה לארץ? ח. אות אחת של רש"י או של אונקלוס יכולה ליישב הרבה קושיות. ט. ההילולא הברכה והנסיים. י. ציוו עליו הרופאים שלא יאכל יותר מ-25 גרם לחם, אם יברך ברכת המזון. יא. להתפלל מקירות הלב. יב. אצל הרמב"ם כל מילה מדויקת. יג. השגות הראב"ד. יד. תרופות ורפואות מהרמב"ם.

"ויפדו את יונתן"

א. שבע טוב ומבורך¹. קודם כל ברכת ברוך הבא ליונתן פולארד. שלושים שנה והוא נודד בארצות העמים, לא נודד - הוא סגור בכלא שלושים שנה, ואחר כך עשו לו תנאים על תנאים. וזה על ריגול. על ריגול יותר גרוע שעשו הרוסים, ארבע שנים בכלא מספיק. למה עשו לו ככה? כי אמריקה מלכות של חסד... (אבל לפחות נגיד 'מלכות של חסד' שלא עשו כמו שעשו הסורים לאלי כהן הי"ד, כאן לפחות השאירו אותו בחיים). עוד יגיע הזמן שהוא יספר כל מה שקרה אתו, וידעו שיותר מדאי הגזימו לו. אבל הסבלנות זה דבר נפלא מאד. אומר רבי שמואל הנגיד בשידוריו (יש לו מכתמים קצרים): "בצרתך היה מוחיל" - אם אתה נמצא בר מינן בצרה, תחכה. "למען שכר מוחיל ישועה נחשפת" - ישועה תגלה. "וכי תוחלתך עץ טעמו מר, פריהו מדבש מתוק ונופת" - ואם התוחלת שלך זה כמו עץ שיש לו טעם מר, אבל הפרי שלו מתוק מדבש. מה זה יכול להיות?² והוא חיכה שלושים שנה. היו יועצי אהיתופל בשנים הראשונות שלו, אמרו חבל שהוא לא התאבד. היה מתאבד וגומר את החיים... לא, צריך לחיות! התורה ניתנה "וחי בהם" (ויקרא י"ח, ה) ולא שימות בהם (יומא דף פ"ה ע"ב). כשאדם מחכה והסוף טוב - הכל טוב.

אין יאוש בעולם כלל

ב. יש לנו בגמרא (תענית דף כ"ה ע"א) חכם אחד שהיה עני מרוד, רבי אלעזר בן פדת. והוא הלך פעם לעשות הקצת דם³, ואחרי כך צריך לאכול משהו, בשר ויין. אבל אין לו כלום, יש לו רק שום, "על שום מה?"... לקח חתיכת שום שם אותה בפה שלו ונרדם מעייפות ומחולשה. והוא רואה כביכול את הקב"ה בחלומו, ורבי אלעזר בר פדת אומר לו: עד מתי אני אשהה בצעה? עד מתי אני אסבול? אמר לו: אתה רוצה שאני אחריב את העולם שבילך? אמר לו למה? אמר לו כי נולדת במזל לא טוב, אם אתה רוצה לחיות חיים טובים, נחריב את העולם כולו, ואולי תיולד במזל טוב. אמר לו כולי האי ואולי? - העולם כולו יחרב ואחר כך אולי אני אוולד במזל טוב ואולי לא? לא צריך. המפרשים אומרים שזה לא הכוונה מזל של כל העולם, אלא כל אדם יש לו מזל שלו על פי הרגע שנולד אם הוא טוב או לא טוב⁴. ואחר כך הוא סבל הרבה, ואחרי זמן נפטר רבי יוחנן שהיה מרא דארעא דישראל, ושמו את רבי אלעזר במקומו. הוא קיבל את המקום של רבי יוחנן. ועל זה הוא כיוון ביומא (דף ע"א ע"א) שאמר יש אנשים שמתהפך להם המזל מרעה לטובה, והתכוון בזה על עצמו, הוא היה עני מרוד והתהפך מרעה לטובה. לכן אדם לא יתייאש, אדם תמיד יצפה לטוב. יחכה לטוב. ככה חותמים הספרדים: ס"ט - סיפי טוב⁵, שהסוף יהיה טוב. אם כן זה יהונתן שהיה בריא,

1. חזק וברוך וישר כח (לפיטור' כ"פ פירושו ואחריו ר' יהונתן על הפיוט 'מצפרא עד ערב'). המלים והמנגינה זה משהו. לעומת השישים האלה לא שוים שירים לא של ביאליק ולא של טשרניחובסקי... כולם הבל וריק. 'כוחי ועוצם ידי' (דברים ח' י"ז), כאן המשוורד (אשר מזרחי) אומר "בעזרתך", זה משהו אחר לגמרי.
2. ראייתו מי שכתב שיש פתגם אצל הערבים "הצבר מן הצבר" הוצבר זה פרי מר, אבל אני לא יודע מה זה הצבר. בסדר? הוא לא מר, הוא מתוק, רק שיש בו קוקים וחוחים. אבל אומרים הערבים "הצבר מן הצבר" הסבלנות גרועה יותר מהפרי שנקרא צבר. זה כמו שכתבו במשלי (י"ג, ב) תוחלת ממושה מחלה לב.
3. פעם היו מרפאים בהקצת דם והיום נשכח הדבר הזה, וזו טעות. חבל ששכחו אותה. כי הרבה פעמים אין כמו הקצת דם. היה הרב צבאן ע"ה אומר כשיש לו בעיה בעינים, הוא שולח ליהודי אחד מצפת (נידבא) שיבוא אליו, והוא היה עושה לו קצת הקצת דם בראש והכאב עובר ומתחיל לראות טוב. אחרי שלושה-ארבעה חודשים שולח לו עוד פעם. אחר כך הבן-אדם הזה נפטר והוא סובל. זאת אומרת שהרופאים של ימינו הם לא התקדמו הרבה, אולי התקדמו בכמה דברים, אבל שכחו הרבה מאד.
4. הרמב"ם למשל נולד בארבעה עשר בניסן, ובארבעה עשר הלבנה במילואה. ואמא הייתה אומרת לי: חבל שנולדת בשלושה עשר, היית מוכה עוד יום. אם הייתיה מיל יכול להיות. שום דבר לא קרה. ארבעה עשר זה יש לו מזל. אולי גם בשעות וכו'.
5. ואנשים עקשנים. אחד אומר ס"ט פירושו סין טין - עפר ואפר רימה ותולעה. ואחר אומר ס"ט ספרדי טהור. בא אשכנזי אחד ואמר לי, פירושו שהאשכנזים לא טהורים?! אמרת לי זה פירוש משובש, לא זה ולא

חיכה וחיכה וחיכה עד שהקב"ה הפך עליו את הימים הרעים לימים טובים. הוא לא רצה לעשות פרסומת, אבל לאט לאט יתפרסם, לאט לאט יעשה ראיונות ויספר. וכל הכבוד למדינה שחכתה בסבלנות עד שהוציאה אותו. (כנראה ניסו לפני כן ולא עלה בידם).

פרא דוקטור, פרא ראיס

ג. וגם צריכים להגיד תודה לשב"כ (או למשטרה, אינני יודע) שתפסו את הרוצח של אותה אשה בת חמישים ושנים ויש לה ששה ילדים שהלכה לטייל ביהודה ושומרון, הרוצח הזה בא וריטש לה את העצמות. איזו אכזריות, איזו טפשות. הם רק מוכיחים שדברי התורה אמת. כתוב "והוא יהיה פרא אדם" (בראשית ט"ז ב). בכל מקום שתשים אותו הוא פרא אדם. אומר החפץ חיים לא כתוב "אדם פרא", הרי היה צריך לומר "אדם פרא", קודם כל שם עצם ואחר כך שם תואר. מה זה פרא אדם? אלא הכוונה כל תואר שמישהו בן ישמעאל צריך להוסיף לו פרא. 'פרופוסור?' - 'פרא פרופוסור?' 'דוקטור?' - 'פרא דוקטור?' 'ראיס?' - 'פרא ראיס'... לפני שאתה אומר מה התפקיד שלו קודם כל הוא פרא. אין מה לעשות. זה פרא. בן פרה אדומה, מאיפה באו הישמעאלים האלה? מהגר המצרית. למה? ככה עשה לנו הקב"ה, "סביביו צריו" (איכה א' י"ז). ובכל זאת כמה נסים וכמה רחמים עושה לנו, כמה דברים עושה לנו ואנחנו עדיין לא מכירים את הכח של הקב"ה.

למצוא דברים לעזור לאנושות

ד. הנה מצאו תרופה לקורונה, מצאו חיסון. והלוואי שהחיסון הזה יעזור לכולם, שלא תקום מוטציה אחרת שהחיסון כבר לא יעזור לה. אבל זה מאמץ משותף של כל העולם. ולמה נעשה הדבר הזה? שיבינו בני אדם שלא החכמה היא שכל אחד נגד חבירו, כל אחד יחפש איך לרוצץ הראש של חברו, אלא להיפך. צריכים כל האנושות להתחבר ביחד - "לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד" (צפניה ג' ט'). כל אחד בדת שלו זה עניין שלהם, אבל צריכים לעזור אחד לשני, האנושות צריכה לעזור. להבדיל בחיות אין חיה שתאכל חיה אחרת כמוה, אין דבר כזה. אפילו באלה שאוכלים בשר, לא מצאנו שועל אוכל שועל, לא מצאנו דוב אוכל דוב, אריה אוכל אריה. למה בני אדם לא ככה? כי בני אדם הם טפשים וכסילים ובווערים. אין להם דעת. אם היו כולם בשלום, במקום לבזבז זמן על "כלי חמס מכרותיהם" (בראשית מ"ט ה) יעשו דברים טובים. למצוא דברים לעזור לאנושות, להאריך חיים של בני אדם, לא לעשות שטויות והבלים.

תענית דיבור

ה. היום עשינו תענית דיבור. אנחנו רגילים לעשות תענית דיבור פעמיים בשנה בישיבה, הר אשונה בערב השוכבי"ם (זאת אומרים ביום שבת של פרשת ויחי), לפני שמתחילים ימי השוכבי"ם עושים תענית דיבור, ואפשר לעשות תענית דיבור בשבת, אין בזה שום בעיה. והשניה פרשת משפטים, בשבוע האחרון של שובבי"ם. בחוץ לארץ היו כאלה שעשו ארבע פעמים. רבי חיים חורי זצ"ל בעיר גאבס היה עושה גם בשבעה באדר - יום פטירת משה רבנו. וכשמתארים את היום הזה בחוץ לארץ, אומרים שהיה שם השראה כמו יום כיפור. ובפרט בתפילת הסגוריה שהיה רבי חיים חורי קורא אותה, מרוב התרגשות היה בוכה. והיה אומר: "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" (שמות י"ד ד). מה זה תחרישון? זה ס"ט פירושה סיפי טב. אדם מאחל לעצמו שיהיה לו סוף טוב בחיים. וראה לדבר, שהנאון בעל חכם צבי שמו רבי צבי אשכנזי, והוא חותם בתשובות שלו בשו"ת ויחכם צבי: "צבי אשכנזי ס"ט" צבי אשכנזי ספרדי טהור?! מה הדבר הזה? ספרדי או אשכנזי? תאמר אולי חצי חצי, אבל הוא אומר טהור, ספרדי טהור פירושו נקי, רק ספרדי. איך זה יכול להיות ס"ט? אלא הפירוש האמיתי הוא סיפי טב, וככה מוכח גם בהקדמת הפריי חדש לירושלמי דעה. ויש עוד כמה הוכחות.

תמונה: ד"ר יצחק גרין

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:11	17:32	16:17
18:07	17:33	16:33
18:04	17:31	16:20
18:09	17:35	16:35

מצורף שוב עלון מס' 242 עם ההערות שנשמטו. עמוד 7 והלאה | הופיע ספר חדש "קובץ מאמרים" ממרן רבנו שליט"א. פרטים בעמוד 6

להקדשות והנצחות 052-7130-552

אבלו הפטית, הוא יקיוס!

לא נקנה ממך, ומי שאוכל בשר לא כשר לא יקנו ממנו)¹¹.

כאשר הרשעים מוסיפים כפירה אנחנו מוסיפים אמונה

ז. אבל אבא התבטע על זה ואמר **איך אני אשאל את בני?** "גדול המחטיאו יותר מההורג" (במדבר רבה פרשה כ"א פסקא ד'). הבנים שלי עלולים להתקלקל. חיכה וחיכה וחיכה, אחר כך שלח מכתב בתשי"ד להרב עובדיה הדאיה (מחבר ישכיל עבדי) אמר לו: הייתי רוצה לעלות, אבל פתאום קבלנו מכתבים מנטורי קרתא ואמרו ככה וככה וככה. כדאי לעלות או לא? אמר לו: תשמע, זו דרך הסטרא אחרא, בכל מקום "סביב ורשעים יתהלכון" (תהלים י"ב ט'). (המכתב הזה נדפס באיזה מקום. עיין בספר "פטיש החזק ח"ג עמ' 253), אבל אם אתה רוצה תמצא מקום מכובד וכו'. **אמר אני אמצא מקום מכובד, אבל מה עם הילדים שלי? אולי יראו עיתונים של כופרים** ויבלבלו אותם. אבל לא ידע הכפירה איה לך על מה לסמוך [כדי שתוכל לבלבל], הכפירה עומדת אומתם.¹² **אתה יכול להוכיח את האמונה בשני מלים**¹³. אנחנו צריכים לפחד מהכפירה? **הרב קוק ע"ה** אמר **יכול להוכיח את האמונה בשני הרשעים מוסיפים כפירה אנחנו לא מפחדים מזה, אלא אנחנו מוסיפים אמונה**. אתה מוסיף אמונה ולאט ולאט זה ייכנס בלבם¹⁴.

איך אעלה והנער איננו איתי

ח. אז אבא פחד הרבה, וסבא אמר אני רוצה לעלות, אבל אני כבר מבוגר, מה אני אעשה עם הילדים שלי? אני מתגעגע לכבדים, אני שאיני אותם בחוץ לארץ? אז אבא ניסה דרך אחרת. היו אנשים עולים לארץ, היה אומר להם תספרו לי מה קורה, תגידו לי את האמת, והם לא אומרים לו. אחרי שעולים - "וישכב וירדם"¹⁵ (יונה א' ה)... למה לא מודיעים? כנראה לא רוצים לדבר לשון הרע על ארץ ישראל או מכל מיני סיבות שלא תוכל לדעת. בסופו של דבר לא עלה. בשנתיים האחרונות שלו בשת"ס רצה לעלות, כתב לרבי כדיר צבאן אני רוצה לעלות כתייר לראות מה העניינים. חשב לפני כן לגור בצרפת. אבל שם דוברים צרפתית, ואנחנו לא יודעים צרפתית בגלל שהיה חרם בגיראב לפני מאה שנה לא ללמוד צרפתית, כאילו צרפתית זו שפה של עבודה זרה¹⁶. והרב צבאן אמר לו כן, תבוא. למה לא? ואבא לא העלה בדעתו שהרב צבאן יספר לאחרים. והרב צבאן סיפר לידידים שלו, כנראה לרבי שמואל עידאן, והקול נשמע והגיע עד לרבי ניסן, ורבי ניסן סיפר לרבי שמחה צירקינד (כולם הלכו לעולם הבא), ורבי שמחה שהיה מלמד אתנו אצל הרב פינסון, אמר לי: השנה אבא שלך עושה תשעה באב בכותל המערבי. אמרת לו מה

11. בשנים הראשונות של המדינה היו כותבים בתל אביב בפרושי: 'בשר לא כשר'. אם תמכרו בשר לא כשר מה אתם רוצים מאתנו? אנחנו לא קונים מכם, תישארו עם הבשר הלא כשר שלכם עד שילך לכלב (כך כתיב ר"ח כשר לא בשר...). 'לכלב שתליכון אותו' (שמות כ"ב ז'). מה אתם רוצים מאתנו? לאט לאט למדו, אם אתם רוצים להרוויח יש שלושים אחוז לפחות שאוכלים כשר (ואולי יותר), לכן אל תמכרו דבר כזה. והם מביאים נטורי קרתא (שהם הכי מחמירים מהבד"ץ) בקיבוצים שאין בהם טיפת אמונה, ועושים לחם כשר וכל דבר כשר, כשר למחרת. ראו שזה מביא תועלת. וכי החרדים רוצים לעשות לכם צרות? לא. אלא אתם עושים צרות לעצמכם, אבותיכם ואבות אבותיכם אכלו כשר. מה אתם רוצים מאתנו?

12. הנה **שאלה פשוטה שאמרת: פעם ואף אחד לא יתן עליה תשובה**. מה נברא בהתחלה, התרנגולת או הביצה? אם תאמר התרנגולת, אין נבראה התרנגולת? על פי הטבע התרנגולת הייתה פעם ביצה, ואם תאמר שהביצה נבראה ראשונה, איפה הביצה נבראה? במעי התרנגולת. אבל התרנגולת עוד לא נבראה... כמה שתסתובב ותסתובב כמו נביבון של תוכנה אין תשובה על זה. אלא אתה חייב לומר שהתרנגולת הראשונה לא ברא אותה ונתן לה אפשרות של הטלת ביצים. ורואית אחר כך שאת השאלה הזאת שואלים אותה לכופרים ולא יודעים מה לענות עד שפלפלו הרבה פלפולים. אנחנו בורחים מהפלפולים, והכופרים האלה כל דבר עם פלפול... איך אפשר שהעין שלו רואה את כל הדברים האלה הנפלאים שאפילו דרווין ימ"ש לא ידע להסביר את זה? הוא אמר: **אני רואה את העין? אני מושגת**. תשתגע, אתה מושגת מעיקר לבך! **אמר** שאתה לא מושגת! **אמר** שאתה לא מושגת, אבל בשביל העולם שחרר אותם ממעשים טובים, שחרר אותם מאמונה, ריחק אותם ממוסר, בשבילם זה דבר טוב.

13. הדי. אן. אי. (A.N.D.) זה שיש בבני אדם טמיה הוא בא? מהא מיליאד תאים יש באדם, וכולם בסדר נפלא. למה לא נראה פעם אדם מוזר ומשונה, שהעניים שלו בגריליו והאף שלו בעקריות שלז? כל בני האדם דומים (ובכל זאת יש בנייהם קטנים שהם בסך הכל תחי אהו).

14. היה אחד שמוי יצחק שוויגר (אח"כ נקרא: יצחק דימאל) שהיה כופר בעיקר, ואחר כך פתאום כתב ספר, (לא ראיתי אותו) 'אין אים'... אז ז'מח' הכוונה אם אין אלוקים אז למה, למה אנחנו חיים? מה אנחנו עושים כאן? והוא חזר בתשובה, חזר לאמונה, והוא היה האידיאלולוג של מפא"י... (אתם יודעים מה זה מפא"י? מפלגת פועלי ארץ ישראל - המערב, והוא כתב ספר כזה, בו גורוין התפלל ממנו. מה? אתה כותב כזה? כזה? אמר לו זה, **אנחנו חייבים לחזור לאמונה. אי אפשר לברוח ממנה**. הקב"ה נתן להם דבר אחד, תלמדו עברית, תדקדקו בעברית, כי העברית זה לשון הקודש. הוא כותב בספר שלו ואתה נדהם מהחכמה. לא סתם הרמ"ם מדבר, זה לא איזה סופר ששרטט. פעם באו שני משוגעים 'אני עמוסים בטן' (ישעיה מ"ג ב'). עמוס עוז ועמוס קינן, כמובן רחוקים, אמרו **לרב עובדיה: הרב מכיר את הספרים שלנו? אמר להם: אתם מכירים את הרמ"ם? אתם לא מכירים. אני חייב לקרוא את הספרים שלכם? תזרקו אותם לפח**. אתם עמוסים על העולם שני עמוסים" שהם עתידים להתחדש במותה)... מה אתם עושים בספרים שלכם? מה יש בהם? שלז? דעת? עצה? מדע? כלום אין בהם, שום דבר אין בהם.

15. ככה פעם כתב, כל בעולם לארץ אני אומר לו שיספר לי איך המציאות בארץ ישראל - "וישכב וירדם". כמו יונה הנביא - "וישכב וירדם" ויקרב אליו רב החובל.

16. ככה אמרת בילדותי. אמר לי המנהל של 'אור תורה': בוא תלמד צרפתית, אמרת לי: צרפתית זו עבודה זרה... אז הוא התחיל לצחוק. צרפתית זו עבודה זרה! היא לא עבודה זרה. אמרת לי: לא, **אבא ע"ה** אמר, צרפתית זו עבודה זרה, וגמרו. **ואני כמו אברהם איבנו ולחם עובדה זרה**, כשהייתי עובר על יד מקום הרוב לביית שלנו שיש בו כנסיה, ויש מלבעל שתי וערב גדול ענק, ויש והוף לידו עם אבא שלי, אני גרמת את הקרב למלבעל. ואמא אומרת לי: מה יש לך? אני אומר לה: אסור להשתחוות, והיא אומרת לי: אל תשתחוה, אבל תלך ישר. לא, אני מרים את הראש. אני מצפצף על הכנסיה הזאת ועל השתי וערב. ככה חונכנו.

אל תדברו יותר מדאי⁶. היום הזה זה תענית דיבור. ושם מתפללים ואומרים וידוי והכל ובמיחוד התפלה הנפלאה שחיבר בעל קונטרס היחיאלי, **רבי יצחק אפלייה ע"ה**. הוא היה אדם שנראה כת"ח פשוט. אבל התפלה שהוא קבע נמשכת לדורות עד היום. כל שנה עושים אותה. יש כאלה עושים למחצה לשליש ולרביע, באים בשעה שלוש וקוראים תהלים ואחר כך את התפלה הזאת. ויש כאלה שעושים מהבוקר עד הערב בכל הרצינות. בגיראב למשל אפילו לרמוז אחד לשני לא רומזים⁷.

ואין לך עבריין בישראל שאינו מוסר עצמו להצלת אחיו

ו. בתפילת הסגוריה כתוב שעד היום בני ישראל נהרגים על קיום המצוות, ואין לך עבריין בישראל שאינו מוסר עצמו להצלת אחיו. מה הוא התכוון? בזמן קונטרס היחיאלי (בשנת תרפ"ח, זו השנה שנדפס בה הספר) הרי לא היה אינקוויזיציה ולא שום דבר? אלא כוונתו על אותם הציונים שקוראים להם כופרים ורשעים, אבל יש להם דבר אחד, **כשאדם נמצא בשבי הם מוסרים את עצמם להציל אותו**. וזו **זכות גדולה**. "אל המציל נפש אדם מישראל כאילו קיים עולם מלא" (ב"ב ד"א י"א ע"א). ואבא ע"ה היה כזה, כדלהלן למה לא עלה לארץ? בשנת תש"ו (1946 למינים) חשב לעלות⁸, הוא היה מתכתב עם הראשון לציון והרב הראשי לישראל הרב עוזיאל ע"ה, שלח לו (בשנת תשי"ג) שמונים דף פוליו עם כמה שו"ת בהלכה⁹, והוא לא ענה לו על השאלות, אלא כתב לו בדרי הערכה. ואבא חשב שבדרי הערכה האלה יועילו לו כשיעלה לארץ, ויכל למצוא איזה מקום מכובד. הלך ליצחק רפאל שהיה בתונס מטפל בעליה, אמר לו תראה, אי אפשר לתת לך מקום עד שתלך לארץ ישראל ותראה את העניינים. אז דיברו אתך פנים אל פנים. אם בכתב, מי יודע, ואבא יכול היה ללכת ולהפתיע את כולם. אבל בינתיים שמעו בו אנשי נטורי קרתא שחכם גדול יש בתונס, אמרו בוא נשלח לו את המציאות בארץ ישראל, שלא יחשוב שארץ ישראל זו טלית שכולה כחלת, היא טלית שכולה משהו אחר¹⁰... הם חשבו הנה נהיה זאחיר אותו שלא יפול בפרץ, שלחו לו "משמרת חומתנו". ואבא קורא ומתפעל, אז אמר! יתכן כדבר הזה! ישראל ככה ישעו! לא יכול להיות. עד שפתע אתה הוא קיבל גם עיתון הצופה שהוא נחשב ממשלתי (של מפד"ל) ושם בעיתון הצופה כתוב ככה: במדינת ישראל מחללים שבת, איך אתם עושים דבר כזה? אז אבא אמר שמע מינה זו אמת. ואולי זה שקר? זה לא יכול להיות שקר, מפני שהם כותבים על כל מודעה 'נתפרסם בחוצות ירושלים'. ואם זה נתפרסם בחוצות ירושלים אז זו אמת... (אבל לא זו השאלה, השאלה האם נחשוב שכל אלה שהדרדרו אין בהם תקווה או שיש בהם תקווה? אם היינו הולכים כל התלמידים החמים וכל הצדיקים והיו מדרברים, היו משיפיעים על הציבור שישמרו שבת, לפחות בפרהסיא לא יפתחו חנויות. ומי שיפתח חנות בשבת החרדים לא יקנו ממנו, אתה פותח בשבת

6. ובנו רבי ינון זצ"ל היה אומר בשם חכם אחר: **תחרשונו אותיות שירו תתן** עם נת"ח מזמורי תהלים שאומרים ביום תענית הדיבור.

7. שאלו שיה עושה תענית דיבור לפעמים פעמיים בשבוע (במשך כל השנה כולה). והוא שראה את התיקון הזה וכתב למחבר הספר תענית דיבור (קונטרס היחיאלי) שישלח לו [לחר"ל] כמה עותקים מהספר. שלח לו חמישה, ואמר לו המחיר כך וכך, אפילו שזה מחיר קצת כפול ומכופל אנחנו צריכים את זה בשביל הישיבה שלנו - 'אור חיי וצמח צדיק'. וישלח לו. אחר כך נפץ התענית דיבור כממה מקומות בתונס ובג'רא. אני זוכר פעם בתונס היו כותבים מודעה: 'יום מלני' **תענית דיבור, וקוראים חמשה עשר ספרי תהלים**. מאיפה הבאתם חמשה עשר ספרים? כל ספר תהלים יש בו חמשה ספרים - ספר ראשון, ספר שני, ספר שלישי, ספר רביעי וחמישי. כפול שלוש או חמשה עשר ספרים... וסבא היה אומר להם אל תגידו את זה, יצר הרע יפריע לזה. יצר הרע שומע מלה מבלבל את המחבר. **אל תגיד אני היום צריך ללמוד חמשה דפי גמרא**, לא, **תגיד נלמד קצת גמרא, ואחרי שהתחלת תוכל להמשיך**. כתב בגמרא (סנהדרין דף כ"ו ע"ב) 'חמשה מועלי אפילו לדברי תורה' - אם אתה אומר בפני שאתה רוצה לעשות משהו, יצר הרע יפריע. ככה הכלל. הוא לא יכול להיות שקט. 'הרשעים כים נגרש' (ישעיה נ"ז כ'), והוא אבא של כל הרשעים. יעשה לך כל הבעיות שבעולם. כמה עשה **רבי מאיר ספירא ע"ה** כשבנה את הישיבה שלו ושיבת חכמי לובלין, עשה רעש גדול מאד בעולם. המוין את כל האדמו"רים שהיו בומונ, האדמו"ר מגור וזאמ"ר מכאן ואדמו"ר מכאן ואדמו"ר מכאן, עשה משהו מיוחד. לא עברו שבע-שמונה שנים והכל נגרס. באו הנאצים ימ"ש והורסו את הכל, נשארו רק כמה תלמידים שלו שעלו לארץ והמשיכו ושיבת חכמי לובלין. אחד מהם היה **הרב שמואל הלוי וואנור ע"ה** שיש לו ישיבת יח"ל. יח"ל ראשי תיבות ישיבת חכמי לובלין. כל אלה שהיו לומדים ושיבת בישיבה של רבי מאיר ספירא ע"ה צריכים להיות בקיאים בעל פה במאתים דף גמרא! לומדים יומם ולילה בלי סוף. אבל תעשה בשקט. הלווחות הראשונות שהיו ברעש נשברו, והלווחות השניות היו בשקט גמור. רש"י אומר בפרשת כי תשא על הפסוק: **"ואיש לא יעלה עמו, וגם איש אל יכל בהר, גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול הרה הוה"** (שמות ל"ד ג'). הא למדת שאין לך יפה מן הצניעות. תעשה תמיד בצניעות. הרעש אל טוב. **כשאדם רוצה לעשות משהו יאמר בלי נדר נקרא כמה מזמורי תהלים**, וגם קראת אחר כך **שלושה ספרי תהלים - אדרבא, תזכה למצוות**.

8. אפילו אמר אז (או יתר מאוחר) שמעתע שלומדים שם פרואה. אז אדם יכול ללמוד גמרא ולהיות תלמיד חכם, ויתפרנס מהרפואה.

9. עולה הייתה שאלה אם יש ערלה בפלפל או אין? **הפלפל הזה שנקרא גמבה**, הוא ע"ה היה חושב שיש לו דין של ערלה. כמו כ"י בגמרא (בבב"ב דף ל"ז ע"ב) כתוב שהפלפלין חייבים בערלה, והוא כתב תשובה ארוכה על זה (נדפסה בשו"ת איש מצליח ח"ב חיד"ד סי' מ"ג ע"ד). הרמ"ם לא הביא את הדין הזה, למה לא הביא אותו? ואבא פלפל על פי דברי הפרי חדש (בליקוטיו לאר"ח סי' ר"ב סק"א) ומהר"ם בן חביב (תוספת יום הכיפורים ליומא דף פ"א ע"ב) וכו' ועוד כמה שאלות שלח לו.

10. הם חשבו שבחונס כולם צדיקים, כולם אהובים, כולם ברורים, כולם גיבורים... ככה אמרו לי בפירוש כשעלינו לארץ: 'נכון שבתונס אין אחד מחלל שבת?' מה פירוש אין אחד מחלל שבת? כולם מטלטלים, כולם מוציאים משות לושות, ויש כאלה פותחים בליל שבת את החנות שלהם ומוכרים עוגיות לכבוד שבת... ומכבים ומדליקים חשמל, הכל עושים. מה השתבש?

28 יג"ט -
א"ת -
29 י"ז -
א"ה -
29 י"ז -

בית ההוראה כסא רחמים

הע"ה אלפוני בל נוסא האב"י

02-5353-383

www.yhr.org.il

פגיו

29

ע"ה ב"מאה!

רבינו מנחם מנדל הכהן

הגאון מברסלב

הגאון מליובלין

הגאון מוויז'ניץ

במלה אחת רש"י מתרץ חבילי חבילות של קושיות

ט. ורבו רבי חוית"ע כתב לו בשנת תשס"ז (הוא עלה לארץ בסוף תשי"ד): אם אתה עולה לארץ לא תשים את בניך בשום מקום, גם לא בישיבות שבארץ, כי הם לא יודעים עיון. מה זה לא יודעים עיון? את העיון שלנו, שלמדנו לדייק בכל מלה של רש"י הם לא יודעים. הם לומדים ככה ככה, רש"י בשבילם זה מיותר, חושבים רש"י "בקעה מצא וגדר בה גדר" (עירובין דף ר"ע א) - מצא צדדים ריקים בגמרא וראה שלא כתוב בהם שום פירוש, לקח את כל השטח הזה וכתב בו פירושו... אבא התפלא, איך זה יכול להיות?! אבל באמת ככה לומדים כאן. אף פעם לא אומרים מה הוקשה לרש"י ומדוע ככה כתב. לא יודעים שאות אחת של רש"י או אות אחת של אונקלוס יכולה ליישב הרבה קושיות. לא אנחנו אומרים את זה, כבר המאירי כתב ככה (בפתיחה למסכת אבות): **במלה אחת רש"י מתרץ חבילי חבילות של קושיות.**

"ויסוף דהוה במצרים"

י. ואביא לכם דוגמא מפרשת השבוע שקראנו היום במנחה [פרשת שמות]. כתוב שם: **"ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים"** (שמות א' ה). ורש"י שואל **וכי לא ידענו שיוסף היה במצרים?** הרי זה כתוב בפרשיות וישב, מקץ, ויגש, ויחי. איך מסתיימת פרשת ויחי? "ויישם בארון במצרים" (בראשית נ' כ"ו). ודבר שני, **איך הפסוק כתוב "שבעים נפש, ויוסף היה במצרים"**, הרי יוסף הוא אחד מהשבעים, כי בלי יוסף אתה לא תמצא 70 אלא רק 66 כמו שכתוב בפרשת ויגש (פרק מ"ו), א"כ מה זה ויוסף היה במצרים, כאילו זה דבר חדש ולא קשור לשבעים? [ועיין ברש"י מה שיישב]. תרגום אונקלוס **הרגיש בזה והוא תיקן בלשון הפסוק אות אחת!** הוא כתוב: "ויסוף דהוה במצרים" - ויוסף שהיה במצרים, כלומר: "ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש" - ויוסף הוא מכלל השבעים. ולמה לא נכלל למעלה? כי אנחנו אמרנו "הבאים מצרימה", ואלו היו "ראובן שמעון לוי ויהודה", "יששכר זבולון ובנימין", "דן נפתלי גד ואשר" (שמות א' ב-ד), אבל יוסף היה כבר במצרים. וככה כל הקושיות הלכו, יוסף הוא גם כן בכלל השבעים, אבל נמנה בנפרד כי הוא היה מזמן במצרים.

במלה אחת או באות אחת כל הקושיות נפתרו.

יא. ואם תאמר לי היכן מצאנו שהפסוק מודגל את האות ש"ן? יש לנו דוגמא כזאת: "וסור הגאון אב רחמים שליט"א" (כי שמו רבי רחמים חי חוית"ע הכהן?) וכי אני אניד לו שיעוז אותם? הרי הוא חייב להיות ליד המשפחה שלו (ליד חתני), ואני לא מתערב בדבר הזה. אפילו שדעתו הייתה כמו הנטורי קרתא, אבל אמר שאינו רוצה להגיד ולהכתוב לו מה לעשות.

פתאום? אמר לי: אתה לא רוצה להגיד לי? אמרתי לו בתום לבי: אני לא שמעתי את זה. זה היה בערך בתשס"ט ולא שמעתי את זה. אמר לי תשמע עכשיו. "אם לא שמעת בישן תשמע בחדש" (ע"פ ברכות דף מ' ע"א)... ספרתי את זה לאבא והוא אמר לי: ככה? כבר יודעים מזה? אני לא עולה. [כי היה מקורב ומוכר בחוגי הממשלה, וכל פרסומת מעין זו, הייתה מזיקה לו מאד]. ואז הוא כתב לרב צבאן, הפסוק במשלי (ט"ו כ"ב) אומר **"הפר מחשבות באין סוד"**, אם אתה לא שומר על הסוד יתבטלו כל המחשבות. וזו הייתה טעות איזומה. אבא היה צריך ללכת ולעלות ולראות שכל הספרים שהוא השיג אותם קרועים ובלויים, ימצא כמותם בארץ ישראל חדשים, וימצא גם ספרים שיצאו מכתב יד, ויש שם ישיבות, דרשה אחת של הרב עובדיה תרים את האנשים שלנו מן העפר. (כל אלה שברחו מהתורה כי הכניסו להם שהרב עובדיה מחמיר, הוא נגד המדינה, אבל הם ראו אדם שהוא נותן תורה. עובדיה שהיום הספרים שלו חוטפים אותם אנשי סאטמר, אם יוצא ספר חדש של יביע אומר, הם אומרים תביא לנו משטח שכולו מלא ספרים, קונים את כולם ולומדים. אם יש חילוקי דעות יש חילוקי דעות. מה יכול להיות? אסור שיהיו חילוקי דעות? האדמו"ר מסאטמר אמר ככה והוא אומר אחרת. אבל הוא מביא את כולם, מזכיר את כולם בכבוד רב).

17. במקום אחד כתב בש"ת יביע אומר (ת"א ח"ו"ד סי' י"ח אות י"א): **אנשים אומרים, אם הוא לא הולך בהשקפות שלנו נרדוף אותו. אמרתי להם, אסור לעשות את זה, (היו כאלה שאם יראו ספר למשל של סאטמר אומרים הספר הזה ראו לשריפה, כי הוא לא מאמין בתקומה של המדינה וכו'), זה אסור, "מבזה תלמידי חכם אין תרופה למכתו"** (שבת דף ק"ט ע"ב). **השגעונות האלה לא נשכילנו.** אנחנו מביאים את כולם ולומדים את כולם. מי שאומר דבר של תורה אין מזניחין אותו (חולין דף ז' ע"א). ככה עשה, וזכה שכולם לומדים בספריו. יש איזה מטוטמנים בירושלים שאם מזכירים יביע אומר, כותבים אותו כאילו כפה אותם שד, כותבים רק בראשי תיבות: יב"א [ויש "מחמירים" יותר וכותבים י"א...]. שלחו לי מאמר להדפיס באור תורה וכתבתי "יביע אומר". אמרו לי: לא, כתבנו לך בראשי תיבות, מה אתה כותב יביע אומר? כתבתי יב"א. ואחר כך גם ספר אישים ושיטות אל תכתוב, תכתוב או"ש. אבל מי אמר שזה אישים ושיטות? אולי זה אור שמח! מה אכפת לך? העיקר הוא שלא תזכיר אותם כי אנחנו ברוגז אתם, רק בראשי תיבות. וכן על זו הדרך. מה השטיות האלה? השגעונות האלה כשבוא המשיח יתבטלו מן העולם. **הרב אישים ושיטות היה תלמיד חכם, היה בקי וחרף ויש לו הערות יפות מאד. גם אם פעם אחת טעה באיזה דבר - לא מחמירים את המחבר.** לא עושים כדבר הזה. לפעמים אני אומר ברוך ה' שהרמב"ם הראב"ע והרלב"ג ואחרים היו בדורות הקדמונים, כי אם היו בדורות שלנו, מזמן היו מחמירים אותם... והיינו מפסידים את הרמב"ם, ואת החכמה, ואת התבונה, ואת הדעת, ואת השכל, ואת היושר, ואת הפסיקה. את הכל היינו מפסידים. מה השיגעון הזה? יש כאלה אומרים שאסור להזכיר את הרב שטיינזלץ, למה? כי הוא בילדותו היה חופשי וחזר בתשובה בגיל 16, אז מה קרה? אדרבא, אם הוא בעל תשובה צריך לעודד אותו. אסור לומר לבעל תשובה זכור מעשיך הראשונים (ב"מ דף י"ח ע"ב). חבל על אנשים שאין להם דעת. חבל על אנשים שאומרים: ככה אמר הרבי שלנו? להרי שלמה לא יאמר דבר כזה. לא יתכן שכל אחד יפסול את חבריו. בסוף נצא כולנו מקורחים מטוטמנים ומטופשים. למה נעשה כדבר הזה? פעם נטורי קרתא שלחו מכתב לאבא ואמרו לו: הרב שלך נמצא במושב ברכיה, לך תשפיע עליו שיעוז את הציונים ויך אתנו. ענה להם: מי אני שאדבר עם מורי ורבי

מגור

רביעי???

שום דבר לא ברור חוץ ממה שכן...

כרטיסי הגרלה למוסדות חכמת רחמים?

אני סגור על זה!

רוכשים כעת חבילות כרטיסים משתלמות, נכנסים להגרלות על רכב, תכשיטים ועוד המון פרסים שווים, וגם מספיקים את הגרלות הביניים!

משריאת הגרול!
רכב, תכשיט יוקרה, מסורת לשנה, ועוד עשרות פרסים יקרי ערך.

אני רוצה לזכות עוד היום >

08-6727523

התקשרו או שלחו הודעה למספר זה
באתר - www.yhr.org.il - בנדרים פלוס

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד

ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוגה ע"י מוגהים מוסמכים מישיבת כסא רחמים

מה צריך ל-חוב או לחוב?

"עד כזית ועד כביצה"

טז. ודבר שני, יש גמרא בברכות (דף כ"ג ע"ב) שאומרת אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה כתוב בתורה: "אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד" (דברים י"ז) ולמה אתה נושא פנים לישראל? אמר להם, היכן אני נושא פנים? אמרו לו כתוב (במדבר ו' כ"ו): "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" (המלאכים הבינו ש"ישא ה' פניו אליך" הכוונה שיעשה לך פרוטקציה), אך זה יכול להיות? אמר להם, אתם מבינים שישא ה' פניו אליך הכוונה שאני נושא להם פנים, אך לא אשא להם פנים? מגיע להם. הרי אני אמרתי בתורה: "ואכלת ושבעת וברכת" (דברים ח' ה'). והם מחמירים ומבכרים ברכת המזון "עד כזית ועד כביצה". והמפרשים שם שואלים מה הפירוש "עד כזית ועד כביצה"? וכי הקדוש ברוך הוא יש לו ספק בעולם, "ומי איכא ספיקא כלפי שמיא" (גיטין דף י"ד ע"ב)? הרי זה או כזית או כביצה? ובגליון שם במסכת ברכות כתוב: **עין ביאור הגר"א במשלי (כ"ב ט.)**. ומה ענין משלי לכאן? אלא שהגר"א שם כתב שהכזית זה שלוש עשיריות מביצה²⁰.

"טוב עין הוא יברך כי נתן מלחמו לדל"

יז. ומה הרוח הגר"א בהסבר שלו? אמר, שאם **אדם יש לו סעודה**, ו"סעודה" היא שלוש ביצים לדעת הרמב"ם (פ"א מהלכות עירובין ה"ט)²¹, והוא רוצה לזמן, ורוצה להביא אחרים שיעדו אתו²². אם הוא רוצה לעשות זימון בשלשה אנשים - יחלק את השלש ביצים שכל אחד יאכל ביצה אחת. ואם הוא רוצה לעשות זימון יותר טוב - בעשרה, יחלק את השלש ביצים לעשר חתיכות, כדי לעשות זימון בכזית. וזה פירוש הגמרא: "והם מחמירים על עצמם עד כזית" - אם עושים זימון בעשרה, ו"עד כביצה" - אם עושים זימון בשלשה. ומה יוצא מדברי הגר"א? שהכזית זה שלוש עשיריות של ביצה, שלושים אחוז מהביצה. ואם הביצה היא 60 גרם מקסימום (אין יותר מזה), א"כ שלושים אחוז 18 גרם, וא"כ אתה יכול לברך. ולכן הוא הרוח ברכה. גם ברכ"ה שזה ראשי תיבות ברית כהונה, וגם הרוח ברכה שיכול לברך ברכת המזון. אע"פ שהוא מוגבל באכילה, לפחות הוא יכול לברך.

כל מי שנותן לתורה לא מפסיד

יח. יש אנשים שעושים מצוה ולא יודעים מה המצוה הזאת תעשה להם. יום אחד אם בר מינה יהיה בצרה, הקב"ה יזכור לו את זה - הוצאת ספר של תלמיד חכם גדול צדיק יסוד עולם, הנה עכשיו תוכל לחיות. וברוך ה' הוא האריך ימים²³. **לכן כל אחד ואחד ישתדל לקנות לפחות כרטיס אחד, והכרטיס הזה יזכה בו להצלחה, לברכה, לרפואה, לבריאות ולכל דבר טוב.** ואני תמיד אומר רמז²⁴. "ה' רועי לא אחסר" (תהלים כ"ג א') - "לא אחסר" גימטריא כרטיס, אבל עם עוד אות אל"ף, דהיינו עם הכולל, תקנה עוד כרטיס, מה יכול להיות?!! יתנו לך שני כרטיסים. לא תפסידו. **כל מי שנותן לתורה לא מפסיד. ואם אח"כ קיבל פרס גדול, ממילא לא יקח את הכרטיס הזה מכספי מעשר, אדרבא, תפריש מעשר ממה שקיבלת²⁵, וה' יחזיר לך. אין לו שום בעיה, כי הקב"ה נותן ונותן.** אהנוח לא יודעים כמה הוא נותן, אנשים חושבים אך אפשר שאקבל יותר? הרי אני עובד ככה וככה. אדוני, אתה עובד ככה וככה. **אבל אם אתה יודע לבקש ולהתפלל ולתת צדקות, ואתה נותן לעניים, ה' ייתן לך כפלי כפליים.** וברוך ה' בזכות האמונה הזאת השיבה קיימת בלי פולטיקה.

התרומות היו פי שלוש מכל השנים

יט. אנשים חושבים שאין ישיבה בלי פולטיקה ואין ישיבה בלי להתחנן לפלוני ואלמוני. וזה לא נכון, אל תתחנן. הייתה שנה אחת שעשו הכל שהרב עובדיה לא יגיע להילולא. היה מגיע כל שנה, אבל אז עשו את הכל שלא יבוא. ובאותה שנה היו אמורים להגיע

המון לזירות ק"ט, זאת אומרת בתקופה שעדיין נחשבים ראשונים שם. הוא מביא מה שכתב המרדכי (פסחים ס"ו ע"א): **כורכן בבת אחת ואוכל, פירוש כזית מצה חרוסת ומרור, ושיעור כזית חצי ביצה.** והחכם שלא ידוע שמו כותב: **וקשיא היאך מחזיק בית הבלגיה כ"כ, הא אמרו (ע"י כריתות י"ד ע"א) שיעור בית הבלגיה כביצה. ואם שיעור כזית חצי ביצה, איך אפשר לאכול שני כזיתים של מצה ומרור, וחרוסת. ויש לומר שאוכל מרוסק מחזיק יותר מכביצה. ולי הכותב אינו קשה, כי ראיתי זיתים בארץ ישראל בירושלים, אפילו ששה אינם גדולים כביצה. (זה מכתב יד ה"ש. ראשי תיבות היכל שלמה). והנה החכם האשכנזי הזה כותב שאמנם אצלם באשכנז אין זיתים ואמרו להם שזה חצי ביצה, אבל הוא היה פעם בירושלים וראה שאפילו ששה זיתים אינם מגיעים לגודל כביצה. זו עזרת שאין כמוה. וזה חזק מן שכתב רבי"ה (ברכות סימן ק"ז):** וכל היכא שצריך כזית צריך שיהיה מאכל בהרוחה, לפי שאין אנו בקיאים בשיעור זית. כדי שלא תהיה ברכה לבטלה. והנה הוא כותב מפורש שאנחנו לא בקיאים בשיעור זה. וכי שדבר יותר מזה?!

20. לא שליש כמו שאנחנו אומרים על פי הרמב"ם וכמו שהפ"ח (סי' תפ"ו ס"א) כותב. אלא הגר"א אמר קצת פחות משלש - שלוש עשיריות.

21. הרמב"ם (שם) אומר שלוש ביצים זה שיעור סעודה, והוא כדי אכילת פרס, ורש"י (יומא דף פ' ע"ב ד"ה חצי) אומר שזה ארבע ביצים. והרב עובדיה ע"ה היה נותן סימון שרש"י השם שלו שלמה וזה ארבע אותיות, הרמב"ם השם שלו משה וזה שלוש אותיות.

22. רבי ישראל סלנטר היה אומר שהוא רואה אנשים שאומרים "צנטר", "צנטר", "צנטר" למנין (אני ראיתי את זה באמריקה ולא ידעתי מה זה צנטר, עד שאמרו לי שזה עשירי למנין). אבל אף פעם לא ראה שאומרים "צנטר" לברכת המזון... אנשים אומרים יש לנו שלשה זה מספיק. נעשה זימון קטן, ואפילו לא נעשה זימון בכלל, למה ניתן להם מהלחם שלי?!! אבל יש אנשים בעלי מידות טובות, כאשר יש להם לחם הם מביאים לאחרים - "ואוכל פיתו לבדו ולא אכל יתום ממנה?!", ככה אומר איוב (ל"א י"ז), אני לא אוכל את הפת שלי לבד, אלא אני מזמין אחרים שיאכלו ממנה.

23. והרב עובדיה היה משבח את המנוח - נח טרבלסי, היה אומר כולם נודרים לתורה ועד שיביאו את הכסף, זה עוד חודש ועוד חודשיים. ואילו הוא נודר בשבת, וכבר במוצאי שבת מביא את הכסף. תלמדו ממנו! ככה הרב היה משבח אותו.

24. כל דבר יש לי רמזים, אני לא מחפש אותם, אלא הם באים לבד...

25. אומרים שהשנה יש שלשה פרסים שביחד זה מאה ועשרים אלף שקל, כל אחד מקבל ארבעים אלף. ואם אחד יקבל ארבעים אלף לא יאמר: אבל את הכרטיס קניתי מכספי מעשר. אלא את הכרטיס תשלם מכספי, וגם מהארבעים אלף תפריש ארבעה אלף למעשר. ואם אתה רוצה להפריש שמונה, שנה הבאה תקבל כפליים.

הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק ביאור תשארנה" (שמות ח' ד). מי שלא מבין חושב שהצפרדעים האלה יסורו מבית פרעה ועבדיו וכו' וילכו ישר ליאור. אבל אם כן מה זה "תשארנה"? היה צריך לומר "רק ליאור תלכנה", מה זה "תשארנה"? וחזק מזה, הרי כל הצפרדעים מתו, כמו שכתוב: "ותבאש הארץ" (שם י'). א"כ איך תשארנה ביאור? וכי אחרי שמתו ילכו ליאור?! אבל התרגום מוסיף דל"ת - "לחוד דבנהרא ישתארוך" - אותם הצפרדעים שנמצאים בנהר ישראל¹⁸. והכוונה רק אשר ביאור תשארנה. או למשל: "והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשוך" (שם י"ח כ), ומה הכוונה "את הדרך ילכו בה"? המלה "אשר" חסרה, וכאילו כתוב: "אשר ילכו בה". וכמה פעמים מצינו ככה, שבמלה אחת או באות אחת (דהוה במצרים) כל הקושיות נפתרו. מי עומד על הדבר הזה? אף אחד לא עומד לדקדק מה הוקשה לרש"י, ומה התשובה על קושיית רש"י, ואין התרגום תירץ את זה במלה אחת.

שי"ן תחת וא"ו

יב. לפעמים הרי"ף הוסיף את אחת על לשון הגמרא ודבור שלם של רש"י מיותר. אך זה יכול להיות? בברכות (דף כ"ט ס"ע"ב) כתוב: אמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא סליא, לא תרתח ולא תחטי - לא תתעס ולא תחטא. לא תרוי ולא תחטי - אל תשתכר ולא תחטא. ורש"י (ד"ה לא תרתח) אומר: לא תתעוס, שמתוך הכעס, אתה בא לידי חטא. אם תתעס אתה עלול לחטוא. אבל הרי"ף למעשה תיקן את הגמרא כתב "אלא תחטי". במקום הוא"ו של "ולא" עשה "דלא", כלומר זו סיבה, אל תתעס שלא תחטא, לא תשתכר שלא תחטא. את אחת יכולה להאיר את העינים. אבל העולם לא לומדים בצורה כזאת. אף אחד. רק לומדים מהר, קושיא תירוץ וכו'. אפשר לעשות את כל הפלפולים שעושים בישיבות, אבל רק אחרי שאתה לומד את הפשט. אם הפשט בידך תפלפל כמה שתרצה.

אסור לבוא אבל צריך לתרום

יג. השבוע יש לנו "הילולא דצדיקיא" לחמשה מגדולי ישראל. ובשנים שעברו היו באים אלפים, ושנה שעברה כתבו בעיתון שהיו שנים עשר אלף משתתפים בהילולא של ישיבת כסא רחמים. וזו ההילולא הכי גדולה במזרח התיכון. אבל השנה בגלל הקורונה האומללה הזו לא באים, ולכן תשתדלו כל אחד ואחד לפחות לתרום.

לשון חכמים מרפא

יד. וראינו כמה פעמים נסים ונפלאות לאנשים שתורמים. פעם היה יהודי אחד בירושלים ששמו נח טרבלסי (י"ל), והיה לו נמק בלשון והרופאים חשבו לחתוך לו את הלשון. ובלי להילולא אמרו לי תברך אותו. ובאותה שנה הוא הוציא ספר ברית כהונה של מורנו ורבנו הגאון רבי כלפון הכהן ע"ה, ופתאום עלה בלבי פסוק: "אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג'). "ברכה" זה ראשי תיבות: ברית כהונה. ומה זה "עד בלי די"? אמרו חכמים (תענית דף ט' ע"א) "עד שיבלו שפתותיכם מלומר די". וכך היה, שבהגיע תור הרופאים השתוממו לראות שהכל עבר ב"ה, וזכה לאמר "די די" כמה פעמים, ולא חתכו לו את הלשון.

כ"ה תברכו

טו. אבל הרופאים אסרו עליו לאכול לחם יותר מעשרים וחמשה גרם בארוחה (פרוסה אחת זה בערך עשרים וחמשה גרם). והוא שאל אם יוכל לברך עליה ברכת המזון, כי תמיד אומרים שצריך 29 או 27 גרם, 251 גרם זה קטן מדי. אמרתי לו שגם על לחם 25 גרם יכול לברך ברכת המזון. למה? כי הכזית לפי התוספות (חולין דף ק"ג ע"ב ד"ה חלקו) שהיא השיטה המחמירה זה חצי ביצה, והרב עובדיה ע"ה כתב בהליכות עולם (ח"א עמ' שט"ז) שהביצה היא 50 גרם, א"כ כזית זה 25 גרם. ומלבד זאת הוכח שמה שאמרו הראשונים שכזית זה חצי ביצה, אמרו את זה מתוך שלא ראו את הזית פנים אל פנים. חצי ממדינת צרפת אין להם זיתים¹⁹.

18. היום כמעט ואין צפרדעים בעולם. אומרים שיש מין שהולך ונכחד. אבל בזמן משה רבינו, לא רצה הקב"ה לבטל את הצפרדעים מן העולם, ולכן כשגמרו את עבודתם ומלאכתם, אותם שביאור נשאר.

19. ולכן התוספות כתבו (בעירובין דף י"ח ע"ב ד"ה מרורי ופסחים דף י"ז ע"א ד"ה מה) שהזית הוא מתוק ולא מר. ומה שכתוב בגמרא (בעירובין ס"ט) שהזית הוא מר, הכוונה על העץ של הזית, אבל הפרי הוא מתוק. מי שמע שהזית מתוק? אדרבא יביא לנו זיתים מתוקים כאלה ונברך עליהם שהחיינו וקיימנו. אין זיתים כאלה בעולם. אלא התוספות לא הכירו זיתים, בחצי צרפת אין זיתים ורק בחלק השני יש זיתים. והראו לי מה שנדפס בקובץ המועדים של "מוריה" (ח"א עמ' ס"ח שנת תשס"ה), העורך מביא שם כתבי יד של פסקי רבותינו שבאשכנז בדור

פְּתִיל תְּכֵלֶת

מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי חיים רבי שליט"א ראש ישיבת עטרת חכמים חולון

"רבים מגדולי ישראל כיום לובשים תכלת..."

ואני הקטן עפר ואפר למדתי מהם" (מתוך תשובה, עלון טוב לחסות בה' בראשית תשע"ח)

הגאון רבי שלמה מהפוד שליט"א אב"ד ברי"ץ יורה דעה

"...וראיתי כי כביר מצאה ידו לברר את זיהוי התכלת שהיתה נהוגה בימי רבותינו בימי קדם... הנני לברוכי כי חפץ ה' בידו יצלת, להחזיר עטרה ליושנה..." (מתוך הסכמה לקונטרס חזרת התכלת לישראל)

עוד אין לך תכלת? הקשר חזר היום לך הגבאי - מידע וייעוץ

0799-1000-65

וזכרתם ואת - יצירה - חשיפה

אבל הרמב"ם הטיל "פצצה אטומית" ואני לא רוצה לתת פצצות לבני אדם. כשהרמב"ם כותב "אין לו חלק לעולם הבא" זה דבר מרתיע מאד, כי הרמב"ם לא מגזים. אם אני מביא מדרשים, יאמרו שהמדרש קצת מפליג וקצת מגזים, ולפחות נלמד להיזהר מזה, אבל כשהרמב"ם כותב שאין לו חלק לעולם הבא - זה כפשוטו. אין לו חלק לעולם הבא, נגמר. לכן לא רציתי להביא את זה.

קבוצה אחת שהיא שתי קבוצות

כב. עוד דבר. בהלכות תשובה (פרק ג') הרמב"ם מונה כל מיני אנשים שאין להם חלק לעולם הבא, כגון: הפורש מדרכי ציבור, המוסר חבירו, המטילין אימה על הציבור שלא לשם שמים, ומומרים לעבירה אחת, ומומר לכל התורה כולה. ואח"כ (הלכה י"ד) הוא כותב: "ויש עבירות קלות מאלו, ואעפ"כ אמרו חכמים שהרגיל בהן אין להם חלק לעוה"ב וכדאי הן להתרחק מהן ולהזהר בהן. ואלו הן: המכנה שם לחבירו, והקורא לחבירו בכינויו, והמלכין פני חבירו ברבים, והמתכבד בקלון חבירו". ומרן (בספר משנה שם), שואל, מנין לרמב"ם שאלו קלים מהראשונים? הרי הגמרא אומרת על כולם "א"כ למה להם חלק לעולם הבא", גם הכופר וגם המתכבד בקלון חבירו כולם אותו דבר, א"כ למה הרמב"ם עושה להם חלוקה - זה "אין לו חלק בעולם הבא", ואלו "קלות מאלה אבל אמרו חכמים שהרגיל בהם אין לו חלק לעולם הבא"? אבל הרמב"ם יודע הרבה יותר ממה שאנחנו יודעים. לרמב"ם יש משקל מיוחד, הוא אומר, לא ייתכן שאדם שביזה את חבירו ואדם שכפר בעיקר שניהם אותו דבר. זה לא יכול להיות. הרי אדם שכפר בעיקר אין לו אלוה, והוא גוי גמור, אז מאיפה יש לו חלק לעולם הבא? יש לו חלק בגיהנם... אבל מי שנתכבד בקלון חבירו, כלומר הוא אומר: "פלוני טיפש שאמר כך וכך, ואילו אני אמרתי דברים נכונים ישרים ואמיתיים", זה חמור מאד, אבל לא עד כדי כך. לכן כתב הרמב"ם: אמרו חכמים שכדאי להיזהר מהם ולהימנע מהם. לא צריך שכולם יהיו באותו קונצנזוס (באותה קטגוריה), ודאי אי אפשר שיהיו אותו דבר.

השגות הראב"ד טעמו

כג. אנחנו רואים שהראב"ד משיג על הרמב"ם הרבה פעמים בתקיפות. לפעמים הוא כותב: "לא בהיר ולא נהיר ולא צהיר" (פ"ד מהלכות חמץ ומצה ה"ה ועוד). ויש כאלה שחושבים שהראב"ד שונא את הרמב"ם. הוא לא שונא אותו, רק שהראב"ד רואה דבר שלדעתו לא נכון, הוא לא מסכים בשום פנים. אבל למה כל הכעס הזה על הרמב"ם? הרמ"ע מפאנו (ס' ק"ח) אמר כי הוא פחד שבני אדם יגררו אחרי ספרו מורה נבוכים. אבל מחילה מכבודו זה לא נכון, כי הראב"ד לא ראה את ספר מורה נבוכים כלל. ספר המורה נתחבר בסוף ימיו של הרמב"ם, והראב"ד נפטר שש שנים לפני שנפטר הרמב"ם ולא הגיע אליו ספר מורה נבוכים. ובמיוחד שספר מורה נבוכים נכתב בערבית, והראב"ד לא ידע ערבית. אלא מכיון שהראב"ד ראה דברים שהרמב"ם פוסק כאילו זה הלכה למשה מסיני, בלי דעות, ובלי הסבר למה פסק כך, לכן הוא כעס עליו, זו הסיבה שלו. יש מקום

גם רפאל פנחסי יבדל לחיים, וגם הרב עובדיה, וגם הרב בקשי דורון, וטרפדו את זה²⁶. והרגשתי רע מאד, כתבנו במודעה שמרן הראשון לציון הרב עובדיה, והגאון הגדול הרב בקשי דורון ויבדל לחיים רפאל פנחסי יגיעו, ואף אחד לא בא. וכשהתפללתי ערבת הייתי בצער גדול, ובשמע קולנו (זה מקום שאדם יכול לשפוך את לבו לפני הקב"ה, כמו שאמר חנה - "ואשפוך את נפשי לפני ה'"). ש"א א"ט(ו), אמרתי: רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך ששלשה רבנים ונכדים לא באים, אחד לא מרגיש טוב, ואחד נסע לחו"ל ואחד יצא במחול... מה נעשה להם? אנא בטובך, תבוא אתה! ואם אתה תבוא לא צריך אף אחד, שנאמר: "ויבוא ה' ויתיצב ויקרא בפעם בפעם שמואל שמואל" (זה פסוק בשמואל א' פרק ג'), אם אתה תתיצב אתנו הכל יהיה בסדר. ואמרתי את זה מלבי מתוך כאב, ודוקא באותו ערב התרומות היו פי שלוש מכל השנים שעברו. כי כאשר אתה מתפלל מכל הלב ה' שומע. "ויסב חזקיה פניו אל הקיר" (ישעיה ל"ח ב') והגמרא (ברכות דף י"ע"ב) אומרת "אל הקיר - שהתפלל מקירות לבו".

הרמב"ם לא מפרז ולא מגזים - הכל בדיוק

כד. הרמב"ם ע"ה היה מדייק בכל מלה, לא מפרז ולא מגזים - הכל בדיוק. יש הלכה בגמרא סנהדרין (דף ע"ה ע"א) שהיה אחד שהעלה לבו טינה על אישה אחת ואמר לו אסור. אמר, יראה אותה כך וכך, אמרו לו אסור - ימות ואל יראנה כך. אמר, שהוא ידבר עמה מאחרי הגדר (למשל בטלפון), אמרו ימות ואל ידבר אתה מאחרי הגדר. והרמב"ם מביא את ההלכה הזאת בהלכות יסודי התורה (סוף פרק חמישי הלכה ט') ונראה את הלשון שלו: "מי שנתן עיניו באשה וחלה ונטה למות, ואמר הרופאים אין לו רפואה עד שתבעל לו, ימות ואל תבעל לו אפילו היתה פנויה. ואפילו לדבר עמה מאחרי הגדר אין מורין לו בכך, וימות ולא יורו לדבר עמה מאחורי הגדר". הלשון שלו שונה מהגמרא, כי בגמרא כתוב "ימות ולא ידבר עמה", ואילו הרמב"ם כתב: "ימות ולא יורו לו לדבר עמה", זאת אומרת שאם הוא דיבר עמה מאחרי הגדר, אז דיבר, אבל להורות לו לכתחילה זה אסור. ולמה הוא שינה? הרי הגמרא השוותה אותם? אלא הרמב"ם יש לו שכל מיוחד²⁷, והוא אמר פעם ראשונה שאמר הגמרא 'מות' זה מובן, פעם שניה מה שאמר הגמרא 'מות' לא כפשוטו, אלא הכונה שלא יורו לו, יאמרו אנחנו לא מתעריבים לך, ואם יצרו גבר ודיבר עמה אחרי הגדר, דיבר. הרמב"ם לא מגזים.

מי האיש החפץ חיים

כא. החפץ חיים כתב שמי שמדבר לשון הרע יש לו כמה לאווין ועשין וכו', והביא כמה מקורות לזה מהזהר ומהמדרשים, ואמרו לו: אין שכחת את דברי הרמב"ם שכתב (פ"ג מהלכות תשובה ה"א) שמספרי לשון הרע אין להם חלק לעולם הבא? אמר להם: לא שכחתי, יש אנשים שיש להם נחת רוח לטרפד דברים. כנראה נולדו בשנת תרפ"ד והחליפו את זה לטרפד בטי"ח...²⁶ וכותב רבי משה חגזי (בסוף ספר תחילת חכמה בקונטרס "לקט יוסף" בסופו), שהרמב"ם יש לו שכל אלוהי, שכל שמימי. זה לא שכל טבעי.

אבא הבטיח, הוא יהיוס!

"המחזיקים ביד לומדי התורה הקב"ה יתן להם הצלחה גדולה במעשה ידיהם"

סיפורי יאוצות מפעילות 6-7 במ"א

משריפים בטבות!

רכב, תכשיטי יוקרה, אסכורת לשנה, ואור עשרות פרטים יקרי ערך.

אני רוצה לזכות עוד היום <
08-6727523
 התקשרו או שלחו הודעה למספר זה
 באתר www.yhr.org.il • בנדרים פלוס

אל תחכה לנס, תהיה חלק מננו!

פרק י"ב) שחלק גדול מהרעות האלה האדם הוא גורם אותם לעצמו. כי אדם עושה רעות לעצמו, ואחר כך הוא אומר למה? והיה שם בחור אחד שמו **אהרן חזקיהו** (הוא תלמיד חכם, בנו של הרב בני ציון חזקיהו ז"ל) ושמע מה שאמרתי ואמר: הרגעת אותי, אלו דברים מרגיעים. הרמב"ם משובב נפש, משמח את הנפש. ספר של הרמב"ם אין כמוהו בעולם. צריך ללמוד וללמוד. יש עוד כמה צדיקים שלא הספקנו לדבר עליהם, אולי בליל ההילולא נדבר כמה מלים, אבל יש תנאי אחד. אני רוצה שהרב שלמה עמאר שליט"א ידבר לפני. הייתה פעם אחת שהשאירו אותו בסוף. לא, כל הכספים כולם אינם שווים דרשה של הרב עמאר. צריך לכבד את הראשון לציון לשעבר ורבה של ירושלים, והוא טורח כל שנה לבוא אלינו. ה' יתברך ימלא כל משאלות לבו לטובה. אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם ויצחק ויעקב הוא יברך את כל השומעים, וכל הרואים, וכל הקוראים אחר כך בעלון בית נאמן (שבוע שעבר נשמטו ההערות, אולי יתקנו אותם. יכתבו כותרת: "יחשוף הערות" (ע"פ תהלים כ"ט ט)... ההערות האלה שלא כתבו אותם יחשפו אותם...) ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

שמעתי עכשיו שאחיו של הרב עמאר הלך לעולמו. אנחנו מוסרים לו מכאן תנחומין שיתחזקו ויתנחם. "בנחמת ציון וירושלים תנחומו".

דרך אגב, יש כאן עוד ספר שבי"ה יצא השבוע, שני כרכים 'קובץ מאמרים' [מאת מרן רבנו שליט"א]. נערך ממש בדיוק נפלא ע"י ר' הראל זנוורי, הוא חס על כל פירוור ועל כל הגהה בספרים שלי, מכנס אותם למקום אחד. "נת כנס" (קהלת ג' ה') יתן לו כח, יתן לו בריאות, יתן לו חיים טובים, יתן לו אושר. הספרים האלה מוכרים אותם במחיר השהה לכל נפש בישיבה. תזכו למצוות ותארכו ימים ושנים טובות.

אחד במשנה מסכת כלים (פרק י"ז משנה ד'), ושם כתוב: "הרמונים שאמרו שלושה אחוזין זה בזה". והמשנה הזאת לא מובנה, והמפרשים שם האריכו בזה. והרמב"ם (פ"ו מהלכות כלים ה"ב) העתיק אותה כמות שהיא. והראב"ד כתב עליו: אמר אברהם, אין מדבריו אור לחשכים. כלומר אנחנו בחושך, לא הבנו את המשנה. חשבנו אולי אתה תסביר לנו, אבל מה עשית שכתבת את המשנה כמות שהיא? אין מדבריו אור לחשכים. סימן שהראב"ד העריך את הרמב"ם.

בכל סוגיא לראות איך הרמב"ם מנסח אותה

כד. כאשר אדם לומד סוגיא בגמרא שיתפתח את הרמב"ם ויראה איך הוא מנסח את הסוגיא. כל אות ואות וכל מלה ומלה מדויקת להפליא. תענוג ללמוד את הרמב"ם. אשתו של ר' אורי זוהר חזרה בתשובה בזכות הסעיפים הראשונים של הרמב"ם במשנה תורה (הלכות יסודי התורה פ"א ה"א): "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא כל נמצא". צריך ללמוד את הרמב"ם.

לענה וראש

כה. יש עוד דבר, הרמב"ם ברפואה הקדים את כל חכמי הזמן שלו עד ימינו. הרמב"ם כתב בספרי הרפואות שלו שיש דבר שהוא "מלך התרופות" וזו "לענה". וכתב את זה בערבית ולא הבינו מה זה הלענה הזאת, כי יש כל מיני תרופות שנקראים "לענה". ישבו על זה חכמי הזמן עשרים וחמש שנה (!) עד שגילו מה זו הלענה של הרמב"ם, שהוא "מלך התרופות". ואני הייתי סובל במעיים, ומאז שקיבלתי את הלענה מיהודי אחד בשם משה בן אריה, ברוך השם זה הסתדר. אז הרמב"ם ידע דברים שאחרי שמונה מאות שנה עוד לא יודעים אותם.

רופא בספריה

כו. היה חכם אחד מרוסיה הלבנה²⁸ שחי מאה שנה בעיירה קטנה בשם 'ביחוב', ובעיירה הזאת אין רופאים ואין שום דבר. ופעם פגש אותו רבי פתחיה מנקין (אבא של הרב משה צבי נריה ז"ל ראש ישיבת כפר הראיה) ואמר לו: במה זכית להאריך ימים? אמר לו: יש לי רופא פרטי בבית. אמר לו: רופא פרטי?! מאיפה יש לך רופא פרטי, הרי הבית שלך בקתה - בי עקתא (שבת דף ע"ז ע"ב), אמר לו: יש לי רופא פרטי ואני גם לא נותן לו אוכל ולא נותן לו שום דבר. אמר לו: רופא שחי בלי אוכל?! איפה שמת אותו? אמר לו: בספריה... אמר לו: אתה רוצה לשגע אותי? איך אתה מכניס רופא בתוך הספריה? אמר לו: הרופא הזה זה הרמב"ם. בהלכות דעות (פרק ד') הוא אומר מה אדם ישעשה, ומה יאכל ומה ישתה, וצריך להתעמל וצריך להתרחץ, ועשיית הכל על פיו. כל מה שכתב הרמב"ם קבלתי עלי, ובזכות זה אני חי מזה שנה. לדעת שכל מלה של הרמב"ם - יקרה היא מפנינים וכל חפציו לא ישוו בה" (משלי ג' ט"ו).

הרמב"ם משובב נפש, משמח את הנפש

כז. וגם במורה נבוכים שיש בו מקומות שלא כדאי ללמוד אותם כי המדע נשתנה הרבה מאד ממה שהיה פעם, אבל יש בו פרקים שמעודדים את האדם. פעם שאלו למה יש כ"כ הרבה רעות בעולם? אז בישיבה בחוץ לארץ הסברתי את מה שכתב הרמב"ם (מו"ג ח"ג

28. ולמה קוראים לה לבנה? כנראה יש שם הרבה לבן, לא יודע.

ספר חדש!
קובץ מאמרים
בלעניי: אמונה, מוסר ומדות, מעלת התורה ומצוותיה, שירה ודרוש, יהדות ספרד, מועדי השנה, מנפלאות התורה, רמזי השואה והגאולה, מבטא האותיות והנקודות, מבטא שם אדנותי, ועוד.

שני חלקים

במחיר מבצע ע"י ר"ה אודי

להזמנת הספרים << 03-6714821 | 050-415-85-65
או במייל: kise821@gmail.com

מורנו רבי חיותה זצ"ל שידוע שכל התורם לשיבתו זוכה לישועות גדולות. שמע לעצתי, תרום לישיבה, ותראה ישועה!"

נפלו הדברים על לב קשוב, וללא שהיות תרם ככל יכולתו. לאחר מכן הלך למשרדי התובעים לסדר את הענין. והנה לתדהמתו, בדקו במסמכים ולא נמצאה שום תביעה כלפיו.

תרמתי ונושעתני

גננת אחת קיבלה את משכורתה החודשית מהגן, והניחה אותה בתיקה האישי. כשרצתה להוציא את הכסף, התפלאה לראות כי הכסף נעלם מהתיק כאילו בלעתו האדמה. בידועה בבירור שהכסף היה מונח שם, לא נואשה ורוקנה את תכולת התיק, חיפשה ביסודיות, אך הכסף איננו.

אחת הגננות שראתה את בהלתה וחיפושיה הציעה לה: "תתרמי צדקה לקופה של רבי חיותה ובע"ה תמצאי את כספיך. זו סגולה בדוקה ומנוסה!". הגננת התקשתה להאמין שהסגולה תועיל, אחר חיפשה בצורה מדוקדקת בכל התיק, והניחה שכנראה הכסף נגנב ממנה. החברה החלה לספר לה על גדלותו של רבנו וסיפורי ישועות שנעשו בזכותו, עד שלבסוף השתכנעה והסכימה לנדור סכום כסף לצדקה של רבנו.

כשהגיעה לביתה וסיפרה לבעלה על האבידה, ניסה גם הוא את מזלו, לקח את התיק ורוקן את תכולתו. והנה להפתעתה ולתדהמתה נשלפו אחר כבוד שטרות הכסף בשלמות. התברר כי הבטנה של התיק נקרעה, והכסף נפל בין הבטנה לשכבה החיצונית.

נדמה האשה לראות כי רק לאחר שנדרה צדקה לקופה של רבנו, הגיעו השטרות ממחבואם כאילו קבלו אישור להתגלות...

ופקדנו בו לברכה

בהילולת רבנו, בליל י' בשבט התשל"ח, נערכה מכירה פומבית

החליט רבי יצחק לרכוש את הברכה, כדי שתהיה לו מליצת יושר לזרע קדש בר קיימא. בשנה הבאה, זכה מר יצחק לראות ספר תורה בחלומו, וידוע שהרואה ספר תורה בחלום, יצפה לבנים זכרים, ואכן, שנה לאחר מכן, נולד לו בן בשעה טובה לאחר שנים עשרה שנים!

"כשהאדם נותן..."

בשנת התשע"ז, נמכרה בהילולא מזוזה שהמלים האחרונות שבה נכתבו בידי קדשו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א. אחד המשתתפים דחק עצמו למרות שהיה בקושי כלכלי, וקנה את המזוזה בעשרת אלפים שקלים. והנה, באותו שבוע הרויח את אותו סכום שתרם בדרך פלא.

"החיוב מוטל..."

אשה אחת נדרה שאם בָּתָה תמצא את זיווגה, היא תבוא להילולא של רבנו ותרים תרומה ל"ישיבת 'חכמת רחמים". הבת אמנם מצאה את זיווגה, אך האם שכחה את נדרה. מאז, במשך שמונה שנים מנישואיה לא הצליחה הבת להיפקד בזרע של קיימא. ואז בא רבנו בחלום לאם, והזכיר לה נשכחות: "את חייבת לי משהו..." אימצה את מוחה וזוכרה בנדרה. באה להילולא לשלם את נדרה, והנה הפלא ופלא, באותה שנה ילדה בתה בן.

"המחזיק ביד..."

מר רוני ברנס הי"ו מעיד כי תרם שלוש מאות אלף שקל ל"ישיבת 'חכמת רחמים", ועוד באותו יום הרויח פי שלושים ממה שתרם!

"המחזיקים ביד..."

בשנת התשע"ו, כשכשבו לפני ההילולא של רבנו, התקשר איש עסקים אמיד אל אחד מידידיו, ושטח בפניו את צרתו: "אנשי בליעל הגלילו עלי עלילות במשטרה, ובכל רגע עלולים לעצור אותי. אני חסר אונים ואיני יודע מה עלי לעשות...".

שמע ידידו את הדברים, והציע לו: "בעוד שבוע תתקיים ההילולא של

אשר נדרתי אשלמה

הרויח של הרב הצדיק ר' נתן בוכובזה זצ"ל היו מדליקים באופן קבוע נרות לעולי נשמת רבנו, ועל כל בעיה שצצה, היו מתפללים שבזכות הצדיק יראו ישועות, ובאמת זכו לראות נפלאות. פעם, טס בנם הרב נתן לצרפת כדי לגייס כספים מנדירים למסדות התורה והחשב שבראשותו. טרם צאתו, נדר שמסך כל התרומות שקיבל, יתן מעשרות ל"ישיבת 'חכמת רחמים' שאותה הוקיר מאוד.

בתקופה רבה החל את המסע, אך למעשה נחל אכזבה... התרומות בוששו מלהגיע, והוא התפלא שבזכות רבנו יראה ישועה. לאחר כמה ימים כבר נואש, והתכוון לשוב לישראל. והנה אירע דבר-מה מפתיע. במנחת הצהריים, חלם את רבנו הפונה אליו ואומר לו: "אל תדאג, יתיך יגיע אליך עשיר גדול ויעניק לך תרומה מכובדת!".

וכך בדיוק היה. דפיקות נשמעו על דלת החדר בו התארח, ואל החדר נכנס יהודי עשיר שהרים במקום תרומה גדולה ומכובדת מאוד. שמח רבי נתן מאד על התרומה, וכשחזר לישראל פרח מזכרונו דבר המעשר שנדר ל"ישיבת 'חכמת רחמים". אולם זכות עמדה לו, שבאה אליו אמו המנוחה בחלום והזכירה לו: "מה עם הנדר שנדרת ל"ישיבת 'חכמת רחמים'?!". ואכן, יתיך קם והודרו לקיים את נדרו.

"אדם שנותן..."

עשר שנים ארוכות ציפו מר יצחק חזקיהו הי"ו ורעייתו לילדים, אך לשוא. והנה, הזומן מר יצחק להילולא השנתית שעורכת ישיבת 'חכמת רחמים' במושב ברכיה. בהילולא בה השתתף, נמכרה ברכה באלף ומאתיים דולר.

חפץ תורם הזון? יש מה לעשות!

פרטים בא"י 6-7

"ויחשוף הערות"
גליון מספר 242 - פרשת ויחי תשפ"א
[נדפס שוב, היות ושבוע שעבר טעות נשמטו
ההערות] יונה בג'זו תימן

א. שבוע טוב ומבורך. **השיר** [ששרו רבי כפיר פרטוש ואחיו ר' יהונתן] **על הרמב"ם** (נדפס בקונטרס כסא המלך עמ"ה), רמזתי בו את כל הספרים העיקריים שלו: פירוש המשניות, ספר המצוות, מורה נבוכים, היד הזקה ואגרת תימן. המיוחד שיש באגרת תימן, שאמר חכם אחד (ההסכמה לסי' אבן ספיר - מסע תימן) **שאינו לא בא הרמב"ם לעולם רק לכתוב לנו את אגרת תימן דינו!** למה? כי שבת שלם מובטח ישראל עמדה להתבולל בין האומות, עמדה להתאסלם. בא שוטט אחד שאמר להם מוחמד כתוב בתורה. איפה הוא כתוב? "ולישמעאל שיעמתיך הנה בירכתה אותו והפריתי אותו והרביתי אותו **במאד מאד**" (בראשית י"ז כ') - **במאד מאד** עולה בגימטריא **מחמד**, אז התורה רמזה שיקום אחד ושמו מוחמד... תודה רבה. איך הרמב"ם סתר את דבריו? פורר אותם, אמר להם אילו התורה אמרה "וברכתי אותו במאד מאד", אולי נפרש תברך אותו באחד שהגימטריא שלו במאד מאד, אבל התורה אמרה "והרביתי אותו במאד מאד", שהוא יהיה הרבה מאד מאד. כתוב גם "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד" (שמות י"ז) וכי היה מוחמד אתם במצרים?! מה אתם אומרים?! ככה הריס את כל הדברים שלו. **איגרת שנשלחה ממצרים לתימן החזיקה את היהודים בתימן מאתיים שנה** עד שבאו אחריה וגילו אותה, **ראו שיש כאן יהדות עסיסית, יהדות פוריה, יהדות נפלאה**. וגמלו אותו התימנים במה שהם מעתיקים לשון הרמב"ם כמות שהוא, בלי ההוהת ובלי הכמות. **הנוסח התימני מדויק מאד!**

ב. בשבועות האחרונים הייתה בעיונות מידת הדין מתוחה על שונאי ישראל, בתו של הגביר הגדיב הדין, אוהב תורה ולומדיה [ר' משה חדיף הי"ד] נפטרה מהמחלה. לפני שנתיים ימים שהתחילה לה המחלה השמיעו לה שיר של **רבי יצחק סונה**: "אל נא רפאנו", הוא חיבר אותו לרפואת **ציון וחקאל** (אומרים שזה אחי שלו), הרופאים באמריקה התייששו ממנו, אמרו אין לנו מה לעשות, והוא חיבר לו שיר מעודד. **אמנם אין בו משקל של יתדות ונתונות אבל המלים מעודדות, זה העיקר בשיר. לא העיקר שיש לו מנגינה יפה או מנגינה לא יפה, העיקר בו זה המלים**, כמו שאומרים "מלים יכולות להרוג", ככה גם **מלים יכולות להחיות**. ובסייעתא דשמיא נשאר בחיים והוא שר ומפייט בכל מקום. חשבנו להשמיע לה אותו, היא

1. כוונה במצא רמב"ם פרקל: "בכת"ת", מה זה כת"ת? כתבי יד יתימנים. כתוב שם למשל (סדר הפלות): "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לילוש בינה **חננו** מאתך" בלי י"ו (חננו), אתה חונן - חננו. מה זה חננו? **בשמונה עשר כתבי יד יתימנים מתייחסים** **עני** בלי י"ו, ויש ערה הרבה בדרים אלה.

הייתה עם אביה בידל לחיים במקום שהיינו פעם בקיץ, והשמיעו לה את זה. אבל בעיונות המצב הדרדר והדרדר, עד שביום ששי האחרון הלכה לעולם הבא.²

מי שלא מפחד מדמיונות שיתחסן

1. שואלים על החיסון נגד קורונה. הראה לי **רבי ליאור כהן שיחיה דברי תפארת ישראל בסוף מסכת יומא** בבע"כ³ (שם פ"ח אות ב') על המצאה שהמציאו בימיו נגד כלבת⁴, והיו עוד תרופות שמדבר 2. בעלונים שלנו כתבו לרפואת פלוגנית [הנז]. ועוד לרפואת ריבין כהן **מן מבירכא** מבירכא זה שם ערבי - מבורכת. אבל הם לא יודעים שמבירכא כותבים בה"א בסוף. כל מלה שהיא בעברית עושים בסוף ת"א - תרכייה, סולטאנה, עזיזה, כולם בה"א בסוף, למה? כי **הערבית אותה העברית**, ובעברית לטימן נקבה ש"ה א"י בסוף, זה כתב מהירק"ש (אשה"ס ק"ט). הוא היה מהפוסקים הראשונים, תלמיד הרדב"ה כל מלה שהיא ערבית בלשון נקבה **כותבים אותה בה"א**. בגט כותבים אותה באל"ף. וכמו שכתוב כמו בכתובה. מבירכא כותבים בה"א. **ויצא מן ההלל גורבא, שכותבים אותה באל"ף**, ורבי כלפון ע"ה כתב (ברית כהונה אח"ע מערכת אל"ף אות י"ג) כי גר"ב הייתה אחת מערי ספרד, אחר כך ראיתי שגם רבי נוצרתי [ולכן כותבים אותה באל"ף]. וכמו שכתוב בספר השומר אמת (סי' כ"ה אות ה'), ושם נשומר אמת כתב כן בשם הרב צמח דוד, וחיפשיית בצמח דוד (יש לו שם צמח דוד ב"ה. זה תלמידו של מהר"ל מפראג) ולא מצאתי הדבר הזה. אחר כך ראיתי שגם רבי נחמן כתב צריך יקונו, ולא מצאתי את זה (עיי' בס' תורת'ה' בספר עמי' ש"ה). **אבל כלל נהגו בכל הדורות, כותבים גר"ב באל"ף** (ובאותיות ערביות כותבים גר"ב בה"א, ככה ראיתי, תמיד כותבים גר"ב בה"א). גר"ב נשאר 3. פעם (בדפוסים הראשונים) היו בידל [שני הפרושים של] יקונו ובע"כ. וכשרוצה להאריך היה עושה סגורים ומאריך ומגשט. בדפוסים האחרונים ביולגא אמרו להפריד בין **יקונו** שהוא מבאר את הכלבת. איך הוא הצליח? אומרים שהיה לו שם קשיות של "הגאון הגדול רבי עקיבא אינר", ואחר כך כתב: "על"ה"ט" - עד כאן לשונו הטוהר, ואחר כך כותב מה שהוא חושב. 4. זו מחלת שיתכת הכלב שהיא מסוכנת מאד. עד לואי פסטר לא היה אף אחד שהעז לנגוע בה. בזמן התפארת ישראל התחילו קצת לנסות לרפא אותה. וכן לגבי חיסון נגד אבנעבות שתרופת כותב שם (באות"ב) שאף שאתח לאף התרופה הזו מוזיקה, אבל הולכים אחרי הרוב, כן רשאי אדם להכניס עצמו בשכנה חרוקה כדי להציל את עצמו מסכנה קרובה. ואם לא נעשה את התרופה הזאת אז חס וחלילה כולם הולכים לאיבוד. יותר מאוחר היה אחד צרפתי שמו לואי פסטר שהציל אלפים רבובות מכוללת הזאת של הכלבת. איך הוא הצליח? אומרים שהיה לו חבר יהודי שלמד גמרא, ואמר לו לואי: תגיד לי, בתלמוד שלכם כתוב משהו נגד הכלבת? אמר לו: מי משנה כדאת: **"מי שישכב כלב שוטח את מאכילים אותו מחצב כבד ורבי מחתאין בן חרש מתיר"** (יומא פרק ח' משנה ו'). מה זה "מחצב כבד שלי"? בכבד יש מקום שקראו חצר כבד, החצב של הכבד, בלשון ארמית נקרא: "טרפשא דכבדא" - הטרפשא של הכבד, ומחצב כבד של הכלב ששוטה הוא היה מאכילים את החוליה. אז המשנה אומרת על כבד לעשות את זה [להתיר איסור בהמה מטה], כי לא ידעו אם התרופה הזאת טובה לא טובה, ורבי מחתאין בן חרש מתיר. פעם הרבנים היו גם רופאים, היום רב רופא זה תרתי דסתרין, פעם היה אחרת, הרב היה גם רופא. היה הר"ן - רבנו נסים ע"ה שמתיעד עליו תלמידו הרבי"ש (סי' שיע"ה) שאין **כמוהו בכל חכמי ישראל, הוא בקי בכל התורה כולה, ואמר שכל חכמי ישראל לפניו** (בספר לפני שם מאות שנה) **כמו "קליפת הטיהם ורגישי שומשים"**. (דוד אבנ. למדנו ממנו שאומרים שומשים ב"ש, ככה בסדרים שלנו [במשניות שבת], עד שבאו ולמחו אותו להגיד שומשים, אבל שומשים זה בערבית, בעברית זה בשי"ו ימית. מזה שבערית בשי"ו בעברית בשי"ו, "אם השמאל יאומרו, ואם הימין ואשמאליה" (בראשית י"ג ט'), ככה כותב הרבי"ש בספרו על ר' רת"ו, "ובסימן שפ"ד על ר"ת. והו"י היה רופא, מלאכתו הייתה רופא, והרשב"י (ח"ג סימן י"ז) מביא בשמו דברים של רפואה. ככה היה פעם, אז רבי מחתאין בן חרש ידע שתרופתו הזאת מועילה, ולואי פסטר הזה

עליהם שם, כמו אבנעבות שחורות⁵, ואחר כך עשו גם לחצבת ולכל הדברים האלה. והוא אומר (שם אות ג') אם יש להם תרופה אע"פ שלפעמים היא בספק יחייבים לעשות אותה, קל וחומר ממה שכתב מרן בבית יוסף בסוף חושן משפט סי' תכ"ו [בשם הירושלמי] שחייב אדם להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל חברו מודאי סכנה. ע"ש. **וכאן נבדון דין מעידים רופאים גדולים ותלמידי חכמים גדולים שהחיסון הזה נגד הקורונה הוא חיסון בריא, והמחלה לא חוזרת. לכן כל מי שיש לו ספק אולי ידבק מאחרים ילך להתחסן**. אמרו, בפרשת השבוע שעבר קראנו "וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם" (בראשית י"ג ל"א), **והתרגום של ויתאפק - ויתחסן**, עשה חיסון... אחרי שעשה חיסון - "שימו לחם" נגש בידך. **מי שאינו עושה חיסון צריך לשים את המסכה על הפנים, או צריך לשים לו זוכית גדולה שלא יראו אותו, רק יסתכלו עליו מרחוק** - "ויראו אותו מרחוק" (שם ל"ז ח"ג)... אבל אם עושים חיסון הכל בסדר. **מי שלא מפחד מדמיונות שיעשה חיסון**. אמרו ויפילו את אחד מתוך מיליון יחלה, זה בסדר, לא קרה כלום. אפילו החוליים יביארו אחרי שעשו חיסון.

לפני כל נסיעה יתן צדקה ויתפלל

ד. בחודש האחרון הסתלקו בעיונות שני ילדים בגיל חמש ושבוע, אמם ממשפחת כהן ובעלה יונגרין, (גרים בבית א-ל), האמא ילדה, ויש לה משפחה גדולה, בן פורת יוסף, ואחד מבני המשפחה אמר אני אקח אותם בגיל שלוש, וזה המסיע כנראה התעלף בדרך, ומיד קרעה לו אתגונה ומתו שני ילדים בעיונות (היה שם ילד נוסף שבידל לחיים, והלכו שני ילדים, אחד בן חמש ואחד בן שבע). מאד צריך להיזהר בדברים האלה⁶. בשבוע האחרון זוג חרדים מתו בתאונה אחת, ומי יודע כמה זוגות הלכו (וכמה נפגעו בקורונה, וכמה צרות צרורות). **אני אומר תמיד לכל הולמדיים, שכאדם נוסע למקום חוק, ואפילו פחות משעה וחומש שלא אומרים תפילת הדרך ולא ברכת הגומל, תפילה תמיד אפשר לומר. לפני שאדם יסע ישים פרוטה לצדקה**

התחיל לנסות ולבדוק איך יכול להיות שחצו כבד מועיל? אז הוא הגיע למסקנא שאם יש סם המוות קטן ותעשה לו סם המוות גדול, הגדול יבטל את הקטן ואחר כך הבן אדם ירפא. (לא זמזמן שמענו על אשה שהייתה חולה וכמעט בלי הכרה, מנחת במטה עשרים שנה, קיבלה קורונה, הקורונה נלחמה במחלה הראשונה של האשה, התחילו להילחם ויכ"ו אז חז' היא נשארה בחיים! הבריא משתי המחלות בבת אחת. יש רב כזה). אז הוא המציא זריקה, בפעם הראשונה שהמציא אותה אמר אני לא אוכל לבוא לאחד ואומר לו בוא נתעור אותך כלבד ואחר כך נעשה לך תרופה, גידך לך לא, נתעור אותך. "לא מדוברש' ולא מעוקרן" (במדרש רבה פירשה כ' פיסקא)... אלא בא לו שן שאמו הייתה בכפרים (כפר בצרפת), והביאה את הבן שלה, והוא היה נראה כזה עומד לאחד ואומר לו בוא נתעור אותך כלבד ואחר כך נעשה לך תרופה, גידך לך לא, נתעור אותך. ולפי שחבנו רק בליה הארבעה עשר זו תוקפת ומשבר, או לאכן או לאכן, בליה האחרון לא היה הרופא יכול לישון, למחרת הלך וראה אותו ח' אמר שיש שומחו, גיליתי תרופה ולכלבו. 5. כותב אותם באידיש: "פאקען", לא ידענו מה זה, אבל למדנו של היום **ספר הברית** (סי' מאמר י"ד פרק ב') שזוכיר את הפאקען האלה. גם הוא כותב באידיש, אבל יש ספרים שומחו, גיליתי תרופה ולכלבו. 6. והנה, **נתן צדקה בציור המילך**, שתהיה לו ביע"ה רפואה שלמה ובריאות איתנה. אמן.

תעמוד לו שימצא את הפלטה שאבדה לו.
אל עברו מספר ימים, והנה הוא מוצא את הפלטה שלו זרוקה ליד דלת המצאה בימין, שמח משה מאד על הנס שקרה לו, והשתומם לנוכח העובדה כי לאחר התינומה מצא את אבדתו במקום שחיפש בו כבר פעמים רבות ללא תוצאות.

התרומה חסכה הניתוח
מספר מ. נ. ה"ו: הלילה של רעייית התסבכה, כשהרופאים החליטו לפה אחד להעביר לחדר ניתוח נזכרתי בישועות שרואים התורמים למוסדות הצדיק "חכמת רחמים". התקשרתי והרמתי תרומה ליכות רעייית. והנה הפלא ופלא, תוך פחות מעשר דקות, הפציע התינוק בלידה גריגלה לחלוטין.

הבקשה של מחוסרת ההכרה
במשרדי המוסדות התקבל טלפון. מאחורי הקו נשמע אדם בהול שביקש לתרום בדחיפות למוסדות לרפואת גיסתו. לאחר שהסדיר את תרומתו ונשימתו, נתפנה להסביר על מה הבהילות. ובכן, גיסתו כבר שבוע במצב קשה ללא הכרה. והנה לפתע פקחה את עיניה ומלמלה בלחשי "תתרמו לרבי חויתה". לא חיזרה על כך שוב, ולכן מיהרתי לתרום.

"בזכות חכמת רחמים"
רבי דוד ו. שליט"א דמות ידועה באזור אשקלון מספר על נס גלוי שאירע עמו: "הרופאים חששו שיש לי מצמצ מחשיד ושלחו אותי לבדיקה. ביררתי כמה עולה הבדיקה, המחיר שנקבו היה 1200 ש. אמרתי לבני במקום לתת את הכסף לרופאים, אתרום למגדלור הידוע באזורנו ישיבת "חכמת רחמים", ובזכות הצדיק אוושע. מכיון שמחבב אני גימטריאות חישובת ומצאתי שהמלים "בזכות חכמת רחמים" עולים 1201 כמנני התרומה (גם הכלל). מיותר לספר שבסופו של דבר לא זוקקתי כלל לבדיקה.

בבדיקה מזדקקת על כל המכוניות שברחבת חנותו.
החיפוש העלה חרס בידים, אולם כגן לרוב למפקדיהם בידיים ריקות, מצאו עילה אחת לעוצרו בכין עובד שחנה במקום. למרות טענתו של מר כמנס כי זהו אדם שנכנס לשוונה באקראי ואינו חלק מעובדיו, לקחוהו השוטרים לבית המעצר על מנת לברר את הדבר.

מר כמנס הושם בחדר סגור מתחת לקרקע, ונאמר לו כי יחקרו קודם את הערבי ואחר כך אותו. נחרד מר כמנס מהמחשבה שמא ישחזרו את הערבי במנמו או במתן רשיון חוקי, כדי שיהיה שהוא עובד אצלו ויפלילו, והמתין בדאגה...

כאשר לכנס לתא המעצר הורה השונו על השעה עשר בבוקר. שעה חלפה לאיטה ועוד שעה ועוד שעה... שפתיו ממלמלו פרקי תהלים ללא הרף ותפלה חמה נבעה מעומק לבו שיצויאו ה' מאפלה לאורה. הזמן חלף באיטיות מזדחלת, עד שהגיעה השעה שלוש צהריים. כאן מר כמנס כבר נשבר, והחל וזעק וזעק מנהמת לבו: **"אי רבי חויתה! הייתי עם הנכד שלך, ליייתי אותו ונשיתי מועתי לו. אגא בקש עלי רחמיים!"** והנה הפתא ופלא! לא עברו שניות מעטות והדלת נפתחה! השוטר שעמד בפתח הודיעו: "קיבלנו הוראה מהמפקד להשחרר לחיים טובים ולשלום!"

וגם פלטה'ה היתה לו
למשה (שם בדוי) נעלמה הפלטה היקרה ליישוו שיינים. מאחר ועלותה גבוהה, הזדרז לחפשה בכל הבית, אך לא מצאה. הצטער משה והניח כי עקב הצבע השקוף שלה השליכוהו בלי משים אל פח האשפה.
והנה לאחר מספר ימים התקיימה הליולא השנתית של רבנו ביישיבתו הקדושה "חכמת רחמים", ומשה שהשתתף בהיולא החליט לתרום סכום מסוים ליישיבה, כשהוא מתקן שזכות זו

על ברכה כשההנסות קודש להוצאת כתבי רבנו. הזוכה בברכה היה הרב **אליהו כהן** שליט"א, שביקש מהרבנים לברכו שזיכה בבן זכר של קיימא, אחר שקרוב לעשר שנים לא זכה לפרי בטן.
ואכן, הברכה התקיימה כמעט מעת לעת, וביום ח' בשבט התשל"ט זכה לבנו בכורו, הלא הוא הגאון רבי **דקל כהן** שליט"א, אשר הינו חתנא דבי נשיאה **מרן ראש הישיבה** שליט"א ומחבר ספרים חשובים בהלכה ובאגדה.

הזעקה שנענתה
יהודי בשם **כמוס פרץ** נ"י ממרסיי, היה עוזר ומסייע בכל כוחו לנכדו של רבנו - הגאון רבי **חיים כהן** זצ"ל מייסד מוסדות "חכמת רחמים". בכל עת בה היה טס רבי חיים לאוסוף תרומות מנדיבי עם במרסיי שבצרפת, היה משהו לו כנהג ומוביל לבתי הנדיבים (ויש לציין שרד היום חמוש כנהג ליביל"א ראש המוסדות הגאון רבי **חננאל כהן** שליט"א, בביקורי במרסיי, זכרה לו אדוקים לטובה).

כשנפתחו שערי גר"ב למבקרים ישראלים, שראליהם, ששהיה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, חשקה נפשו לטוס לגר"ב דרך צרפת, על מנת לחזק את הקהילה היהודית במקום. אלא שבני ביתו חששו שיטוס לבדו למדינה ערבית זוהר.

כשמעו על כך מר כמנס פרץ שהוא מילדי גר"ב ומכיר את המקום, התנדב לעזוב את כל עיסוקיו ולנסוע יחד אתו ללוותו בכל אשר ילך. ואכן, טס אליו רבי חיים לצרפת, ומשם הם טסו יחד לגר"ב, כאשר בסיום המסע הם חוזרים לצרפת ומשם רבי חיים שב לארץ.

והנה, באותו יום ששב מר כמנס לעירו, אירע לו סיפור מדהים. בעודו עסוק בחנותו ברכות חלקי חלקי לרכיבים, נכנסו לפתע שני שוטרים חמורי סכר, והודעתה הממה אותו לחלוטין. "קבלנו תלונה", כך אמרו, "כי אתה מחזיק ברשותך מכונית גנובה". מר כמנס כמובן הכחיש את הדבר מכל וכל, והשוטרים בתגובה החלו

הצלת אוזן מצליח ורעיות

לרפואת טובה יוטל החלמה מהירה לה ולכל משפחתה

הצלת משפחת גורא

לרפואת ליאת בת דינה

מזונות ומי ייש בכל העול הזה? והרב אמר שאין דבר, נסמך על הפוסקים סבורים שאפשר לעשות קידוש בבית הכנסת אף על פי שלא אוכלים. ואף על פי שמורן (סי' ס"ט) לא מסכים לה, אמר אין לנו מה לעשות. צריכים לזכות אותם שישמעו קידוש בליל שבת, וזה עדיף ממה שילכו ויאכלו בשבת כמו בחול. ויכול להיות שזה דבר אחד [ממה שמנה אותו חכם]. ויש מקומות שיש ספק ספיקא נגד מרן [שהחמיר בכל ספק בנפרד], כמו שאמרת. ויש מקומות שהרב לא עשה נגד מרן, אלא להפיק הוא החמיר. יש דבר כזה.

שיעור מיל

יג. פעם בא אלי תלמיד חכם אחד, שמו רבי אבינועם סולימאני (ז"ל), אמר לי: למה אתה אומר שמליחה בשעת הדחק שצריכה להיות מיל (שיעור י"ד סי' ס"ט)? זה 24 דקות? הרי מרן פסק שהמיל הוא 18 דקות? (סי' תנ"ט סי' ב')? אמרתי לו: שיש דקות תלומע או למטה, מה יש לך? כתב שהמיל הוא "שני חומשי שעה", וחומש שעה זה 12 דקות, מרן מביא את דברי תרומת הדשן שהוא מבין ככה, אבל הרמב"ם בארבעה מקומות כתב את זה (בפירוש המשנה פסחים פרק ג' מנשה ב') ובפרק ט' מנשה ב') ובהלכות קרבן פסח (פ"ה ה"ט) ובהלכות תרומות (פ"ו ה"ב), וחזר בו ממה שכתב בפירוש המשנה בברכות (פ"א). ובמקומות אחרים כתב שהמיל הוא "שני חומשי שעה", וחומש שעה זה 12 דקות, ושיני חומשי שעה זה 24 דקות. ויש מקום לומר שאם מרן היה רואה את הרמב"ם הנ"ל היה פוסק ככה, וזו סך הכל חומרא של 6 דקות. במקרה כזה לא אומרים "קבלנו הוראות מרן". וכן דעת כל האחרונים בהלכות מליחה הנ"ל.

אם היה רואה דברי הרמב"ם

יד. הרב עובדיה הוא הריאון שפרסם בעולם קיבלנו הוראות מרן, ואפילו לפעמים נגד המקובלים וכדומה, ועכשיו תלמד אותו איך לקבל הוראות מרן! ובכל זאת אם אתה יכול לכתוב 6 דקות [בנידון הנ"ל] תחכה אותם, וכי מה זה 6 דקות? וחזר מזה, אם מרן לא ראה את דברי הרמב"ם בודאי היה פוסק כמותו, הרי ככה דרך מרן. כמו שהרב חיד"א אומר (ש"ת חיים שאל ח"א סי' ג') שאם מרן (סי' קנ"א) סעיף י"ב) ראה שהרמב"ם (בש"ת פאר הדור סי' ע"ד) מתיר לגור מעל בית הכנסת רק שלא יישן מעל ההיכל, מרן היה מתיר, וככה פסק החיד"א. כי מרן מאד מכבד את הרמב"ם.

יש להניח תפלין אחר תפלת ערבית קודם השקיעה

טו. יש מקומות שאהא לא מפסיד כלום, למשל ביום כותב בסימן ל' (סעיף ה'): "ש מי שאומר שאם התפלת תפילת ערבית מבעוד יום עד שלא הניח תפלין אין לו להניח אחר כך". דהיינו אם אדם התפלת תפילת ערבית מוקדם (כמו בבית הכנסת "אלוהינו הבונים" [כאן בשכונת] שמתפללים בו ערבית מוקדם מפגל המנחה), ובאותו יום שחכ להניח תפילת ערבית, ויש היתנה לו סיבה שבגללה לא הניח תפילת ערבית, ובא פוסק האם אני אצטרף לעשינו אחרי שהתפלת ערבית? מרן פוסק שאין לו להניח תפלין אחר כך. ובילקוט יוסף חלק א' (עמ' ל"ח) אומר הרב עובדיה שאפשר להניח אחר כך בלי ברכה. למה? כי יש אומרים שתפלת ערבית שהתפלת היא לא הופכת את היום ללילה, אלא זה עדיין יום, אז מה אם התפלת ערבית? ולכן הרב אומר למסבא שאם התפלת ערבית מבעוד יום ולא הניח עדיין, ניח תפלין בלי ברכה, לא אומרים פסק וזהו. כשמרן פסק אין לו להניח, פירושו אסור להניח? ופירושו לא כדאי להניח, ואם תניח בלי ברכה ודאי שמרן יסכים. ויולא? [ועוד] הגע עצמך מזה צרעות וקלמא - אתה יכול לחשוב שאם הלכה כמו מרן אני מניח אותם כאלו הם צרעות בעלמא, ואם הלכה כדעת הפוסקים סבורים שאפשר להניח עם ברכה, אני מניח, ובכוח אינו מעכבות. לא להיות מרובעים, לעשות נגד מרן ולברך על התפלין אחרי שמרן אמר לא להניח זה לא נכון, אבל להניח בלי ברכה מה אכפת לנו.

לא בירך אשר יצא ושוב נתחייב בברכה זו

טז. יש עוד דבר שאנחנו לא יכולים להבין דעת מרן. היכי משכחת לה? בסימן ד' (סי' ט) יש הלכה כזאת: "הטיל מים והסיח דעתו מלהטיל מים, ואחר כך נמלך והטיל מים פעם אחרת צריך לברך פעמיים אשר יצא". אם אדם הטיל מים והסיח דעתו ושכח לברך אשר יצא, ואחר כך הלך פעם שניה לבית הכנסת, ועכשיו יש לו שתי ברכות של "אשר יצא", מה הדין? מרן פוסק שצריך פעמיים, וכל האחרונים חולקים עליו חוץ ממליה רבה (שם ס"ב) בשם הטורי זהב (שם ס"ב) ר"ק, והוא מקיים את דעת מרן, אבל עשרים אחרונים חולקים על מרן. והרב חיד"א כתב (ברכ"י שם) שאין להלכה כמותו, איך יברך פעמיים? ספק ברכות להקל.

20. יש רש"י בפרשת קורח על הפסוק "בוקר וידוע ה" (מבדב ט"ז ה). מה אמר הפוסק משה? כמו שאין אתם יכולים להפוך בוקר לערב וערב לבוקר, ככה לא תוכלו להפוך את הכהונה ולהעביר אותה מאהרן לקורח ועדתו. וגם כאן אפילו שהתפלת מוקדם, היום הוא עונדו יום.
21. ככה כתב רב החיים, ואני יודע מדוע כתב אליה רבה בשם טורי זהב, מספיק לכתוב טורי זהב וזהו.

כל פעם שנוטים מדעת מרן יש הסבר לה זה. דבר שני הרב חיד"א מחדש (שם ובמחזיק ברכה שם ס"ק) שאפילו אם הוא הלך פעמיים באחרונה והיה צריך לברך לפי מרן פעמיים, ולפי מה שמקובל באחרונה לברך פעם אחת, והוא לא יודע אם בירך או לא בירך, לכאורה תתן לו לברך ממה נפשך, אם הוא לא בירך, שיברך עכשיו, ואם תאמר שכבר בירך, איך יברך פעם שניה כדעת מרן. נעשה מדעת מרן ספק ספיקא. והחיד"א אומר לא, אין דבר כזה [לצדף סבורא זו]. אמנם אחר כך הביא דעת מכתם לדוד (סי' מ"ג) שאין עושים ספק ספקא בברכות, ואפילו הביא כמה וכמה ספיקות. כל שאתה מרבה ספיקות וספיקות ספקות בברכות כולם להקל. אבל הוא הביא את זה בסוף וכתב: "ומה גם לפי מה שהעלה הרב המופלא כמרדכי" בפרס מכתב לדוד, אבל לפני כן כתב שהדבר הזה הופך להיות אחרת בשלל. איך יברך פעמיים איך יצא, נכון שהוא הלך פעמיים לשירותים, אבל איך תאמר "אשר יצא את האדם בחכמה", ואחרי שתגמור עוד פעם תאמר שוב: "אשר יצא את האדם בחכמה", וכי לפני כן לא היה חכמה? היה חצי חכמה? מה היה? לכן למדנו מכאן שיש דברים שלא פוסקים כמו מרן אם השכל הפשוט שלנו אינו מעקל אותם, ולכן כל האחרונים חלקו בזה על מרן. וזהו מה שכתוב בשישי משה (ח"א סי' ל"ד) שאם כולם חולקים על מרן לא פוסקים הלה כמרן, ובמיוחד כאן שזה ספק ברכות. אדם צריך לדעת לא לחפש 70 מקומות מביע אומר שחולק על מרן. זה לא ככה, אלא כל פעם שהרב נוטה מדעת מרן יש לה הסבר.

כפי הבנת

ית. פה אתה אתה היימיני אחד שהתחתן עם אשה בחוץ לארץ ובא לארץ. והיא אמרה בעלי מאוס עלי, והוא לא רצה לגרש אותה, הרב ע"ה אמר (ש"ת י"ב"א ח"ג האה"ע סי' י"ח-י"ג), ניסיון לעשות הכל, לפייס את הבעל, לתת לו כסף כדי שיגרש אותה, אבל שום דבר לא עזר. ונתנו קוראים לו "הבעל ענוה", ואין קול ואין ענוה" (מלכ"א-י"ח כ"ו) 25. אז אמר (שם סי' י"ט) שאף על פי שאנחנו פוסקים כמו מרן (אה"ע סי' ע"ז ס"ב) תמיד (שלא כופים לתת גט בטענת "מאוס עלי"), אבל הפעם שהבעל תימני והיא תימניה והם נישאו בחו"ל, והבעל הזה מתעקש לא רוצה לתת לו גט, כפינו אותו שיתן לה גט כדעת התימנים, כי התימנים פוסקים כדברי הרמב"ם (פ"ד מהלכות אישות ה"ח).

רק במקרים נדירים נוטים מדעת מרן

יט. פעם היה עני"ד ר' יעקב וינרט ז"ל (היה אדם טוב) בירך כנס של רבנים, והיה שם הרב עמאר יבדל לחיים ארוכים, והוא (עני"ד וינרט) דיבר אחריו ואמר: אנתנו צריכים להרים צעקה גדולה. על מה צעקה גדולה? שצריכים לפסוק כמו הרמב"ם שיש אשה אומרת מאיס עלי, כופים את הבעל לתת גט, אודני, גם על הכבוד כל שאתה עורך דין וירא שמים, אתה לא יכול לפסוק כדעת הרמב"ם, כי היא לא התקבלה בין הפוסקים. אנתנו צריכים לשמוע לדעת מרן. במקרים נדירים יוצאים מן הכלל כמו המקרה הזה שכנראה הרבנים נכחו שיש לה סיבות שהיא לא יכולה לחיות אתו, אז כפו אותו בצירוף עוד טעמים כמבואר שם. אבל כל פוסקים לכפות לפתחילה. צריך תמיד להבין, כל פעם שהרב נוטה לכאורה מפסק מרן הוא מביא לזה טעמים, אסמכתאות וסניפים. אבל לומר בפשיטות "הרב חולק על מרן"? הרב לא חולק על מרן. הרי מי חידש לנו במצואי שבת להכות לזמן רבנו תם אם לא הרב עובדיה? בכל תפוצות המזרח אין אחד לא היה מוכח, כי אמרו אפילו שמרן (סי' רס"א סי' ב') כתב, כי יראה ככה ברבנו תם, אנתנו לא ראינו ככה, אלא ראינו כבר עולם מלא כוכבים, ולא מסתבר לומר שהכוכבים שרואים זה כוכבים שגראים ביום.

שכח ואכל ביום תענית אם יאמר "ענוה"

כ. מי ששכח וטעם ביום תענית ציבור, האם יכול לומר "ענוה" או לא יכול לומר "ענוה"? מי שחולקת בדבר הזה, וההלכה היא שיכול לומר "ענוה ביום צום התענית הזה" כי זה יום צום תענית, והוא רק שכח ואכל בילקוט יוסף (מועדים עמי תקל"ה) פסק אחרת, אבל במשנה ברורה במהורהר שלנו (סי' תקס"ח ס"ק א') כתבו שהרב המאירי (תענית דף י"א ע"ב) אומר שיכול לומר ענוה. ולמה? כי אתה לא משקר כשאתה אומר "ביום צום התענית הזה", כי זה יום צום תענית, רק שהוא נכשל - מעד ואכל. וזהו בנפסק בראשונים אין האחרונים יכולים להתנגד אליו אלא אם כן ימצאו ראשונים אחרים שפסקו אחרת. אבל כל זה מתי? דוקא כאשר הוא אכל בטעות. אבל אם הוא לא מתענה (ויש כאלה שלא מתענים מכל מיני סיבות, שלא מרגישים טוב וכדומה), א"כ מה אתה אומר

22. ומכתב לדוד הביא תשע הוכחות לדברי, וכשהגיע להוכחה התשיעית כתב: קרא לתשיעי צעיר... אדם שמעביר את הבהמות שלו למעשר, העשירי יהיה קודש לה, ויש משנה בבבבב (דף י"א) מה ר"א ש"ת קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי. והוא כתב: "קרא לתשיעי צעיר" בצד"ל, כלומר שהגנתי לתשע נעצתי בו, כי לא מצאתי ראייה עשירית... אבל מספיק תשע ראיות. כל אלה שבאו אחריו, אף אחד לא ערער על הריאות שלו מאומה.
23. "הבעל ענוה" או פסוק כי"פ לפי הלצה הזאת, זה היה אצל אליהו הנביא ונביאי הבעל, ויהיה בהם אליהו" (מלכ"א י"ח כ"ו), היו הנביאים של הבעל והעשיתן, ועומדים במקום ששמו את נפת חטור בלי האש, ואומרים "הבעל ענוה ואתה קול ואתה ענוה ויפסחו על המזבח אשר נעשו". כמה שצעקו "הבעל ענוה" לא עזר כלום. והרב עובדיה ע"ה התחנן לבעל של האשה, הבעל ענוה" - שישחרר את האשה המסכנה הזאת.

"ביום צום תענית הזה"? וכי אתה מעט? 24. ביום עשרה בטבת מישוה התקשר ואמר שהוא שנתה בטעות כי שכח שזה יום צום, האם יכול להתפלל חזן או לא? ואמרת לי ששכח שזה יום צום, האם יכול להתפלל, כי סומכים על דברי המאירי, אבל אם הוא בכונה לא צום, לא יאמר ענוה ולא יעלה לתורה וכדומה.

לרב עובדיה ע"ה היתה נשמה מיוחדת

כא. בסוף הפרשה כתוב: "ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עובדים לפרעה" (בראשית מ"ב). ואת הפסוק הזה רמזתי פעם על הרב עובדיה. איך רמזתי? כשעלינו לארץ היינו תקופה פרסם כך ואף פעם לא שמעתי דרשה מהרב עובדיה, אמנם שמעתי עליו, וראיתי את ספריו, אבל את הדרשות המתוקות שלו לא שמעתי. ובא אשכנזי אחד גבוה וענק - "גבוה משמים אמה" (אסתר ה"ה ד"ג)... בבית הכנסת הגדול בבני ברק 25, ואמר לי: אתה יודע, הרב עובדיה יוסף פה במצואי שבת דורש במשנה ומזכיר את כל המקורות בעל פה! אמרתי אני חייב לשמוע. לא ייתכן שאשכנזי יבוא וישב, ואני הספרדי עקשן יושב בבית שלי... אמרתי לרבי שמואל עידן בוא נלך 26. הלכנו וזה היה עולם אחר לגמרי, אף פעם לא שמעתי אדם שהוא זורק ככה פוסקים ומפרשים על ימין ועל שמאל, עם בדיחות ועם סיפורים שלוש וחצי שעות. וכשיצאנו משם היה אחרת חצי בלילה, ואני הרגשתי שאם הרב היה ממשיך לדורש עד חמש בבוקר הייתי נשאר לשמוע! כי הרב היה מיוחד מיוחד בניו, הייתה לו נשמה מיוחדת שהק"ה השאיר אותה לדור היתום שלנו.

התורה שלו הייתה כל כך מתוקה - הוא חתמה אותו

כב. ואז רבתי בפרשה שכתוב: "ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עובדים לפרעה". והמלה "ויאמרו" בלי ה"ד - "ואמרו" זה גימטריא שמו של הרב, עובדיה יוסף - 253, ואת ה"ד" של "ויאמרו" נעביר אותה ל"החיתנו", כאילו כתוב: "החיתנו" (כי אפשר לומר החיתנו בשני ידי"ן) זה גימטריא איש מצליח. כי באותו הזמן הייתי עוסק בהגהת ש"ת איש מצליח של אבא, ויש תשובה ארוכה מאד בעניין איך מעבירין על המצוות (איש מצליח ח"א האה"ע סי' ט"ו הסעיף השישי). עשרים וחמישה דפי פולין! ובשביל לסכם את הדברים הייתי צריך לקרוא את הכל. ואני הייתי קורא קצת ומפסיק, קורא קצת ומפסיק, עד שהתיאשתי, מה נעשה? ולא רק שהפסקתי סתם, אלא הייתי זוכר איך עיונות הרבים אבא נרצה, ואומר "זו תורה וזו שכתרה"? אבל כאשר הרב נתן דרשה זה נתן לי כח. "ויאמרו החיתנו" - החיית אותנו. וגם במה שכתוב אחר כך: "נמצא חן בעיני אדוני" מצאתי רמז, "נמצא חן" זה גימטריא השם של אבא: "מצליח מאוזן" (239). "נמצא חן בעיני אדני, והיינו עובדים לפרעה". התורה שלו הייתה כל כך מתוקה, היום נשמה איש לא יודעים לדבר במתיקות כמו הרב. כמה שאתה מדבר אתה לא יכול למשך את העם. הרב עובדיה היה מדבר בצורה מיוחדת 27.

"הוה מתאבק בעפר רגליהם"

כג. לפעמים יש מקומות קשים ומותר להקשות. אדם לא צריך לומר: "איך אתה חולק על הרב"? אני לא חולק, אני מעי, ומותר לאדם להעיר. כמו שהרב לימד אותנו: "הוה מתאבק בעפר רגליהם" (אבות פרק א' משנה ד'), מתאבק זה מלשון: "ויאבק איש עמו" (בראשית ל"ב כ"ה). והרב היה אומר את זה משם רבי חיים מוולאז'ין (בפירושו רוח חיים לאבות שם). אתה רואה דבר תמוה, תקשה ותשאל, כי כותב לשאלו, וזכות של רבי איש לשאול על רבו, וזכותו של מפרשי הרמב"ם לכתוב "דברי רבנו צדיקים יעונו", ויש שהוה אומר את הענינים שלו - הוא מסכן ואומלל. אדם צריך לעיין ולהתבונן וכולי האי והולואי שה' יפתח לנו שערי אורה. שיהיה טוב לעם ישראל, ויפסיקו כל היסורין והחמלות והצרות האלה.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא בירך את כל השמועים, ואת כל הרואים, ואת כל הקוראים אחר כך בעלון בית נאמן. ה' יתברך יתן להם בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד, אורך ימים ושנות חיים. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

- 24. עפע היה חכם אחד שכתב שמי שחולק ועושה נפשתי בחינתי העצמאי למשל, לוקח תלמידים ורושם אותם לתלמודי תורה, הוא פטור מהתענית כי הוא צריך להיות חזק להשפיע עליהם. ואין הוא יכול להשפיע עליהם והוא נמו עלה דנף? ורבי חיותה ע"ה, אבא מה זה? אתה מלמד אותנו איך להיפטר מהתענית? חייבים להתענות. וא"כ לא תלך היום אל תלך מחר.
- 25. אני הייתי מתפלל בפרס דף, ולפעמים הייתי מספסת את התפלה הראשונה. היו שערקאים שמתפללים מוקדם. ואם היו יכולים להתפלל בלילה היו מתפללים. אז יש מקום אחד שמתפללים מאוחר יותר, והלכתי לשם פעם ופעמיים.
- 26. זה היה ליל ט"ב באיית תש"ב - פחות משנה משעלית לארץ. עליתי בסיון תשל"א ובט באיית תשל"ב הלכנו לשמוע.
- 27. פעם היו בחינות לראשון לציון והיו צריכים קולות להצביע עבור פלוגי ופלוגי. והיו מבקלי זכות הצבעה שתי חברות נכנסת של מרץ שהם מטריפול - לוב ולא רצו להצביע לאף אחד. והרב שכנע אותן שתי מלים, איש מראו בכוחות. אמרה אחת לחברתה: תגידי מה את נופת חטור בלי האש, ואומרים "הבעל ענוה ואתה קול ואתה ענוה" ויפסחו על המזבח אשר נעשו". כמה שצעקו "הבעל ענוה" לא עזר כלום. והרב עובדיה ע"ה התחנן לבעל של האשה, הבעל ענוה" - שישחרר את האשה המסכנה הזאת.

יש לך עסק עם הגטרה? יש מה לעשות!

פראים מא' 6-7

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

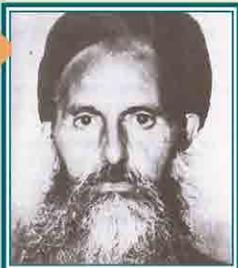

גליון 196

אי בתאונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שולח 22. נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון בערב
בין הפתורים ככונה יוגול פרס (חובה)
לציין שם וכתובת בצורה ברורה

עורך: הרב ר' שמואל עידן שליט"א

ידע ידע

החכם צבי חי לפני שלש מאות שנה, וגאון גדול היה, בקי וחרף וישר ואמתי, היה מיוחד, הוא למד בעניניו ובסאלוניקי ארבע שנים, והחיד"א כותב עליו: "ועצם בלחן מאד", היה גאון עצום. והוא הראשון בין האשכנזים שהיה חותם: צבי אשכנזי ס"ט ו"ס"ט" אין פרושו ספרדי טהור, אלא סיפיה טב (=סופו טוב), שהרי הוא חותם "צבי אשכנזי ס"ט", אשכנזי וספרדי ביחד? לא יכול להיות, אלא "צבי אשכנזי סיפיה טב", וזה הפרוש האמתי מדורי דורות, רק הדורות האחרונים שכחו והשתבשו, אחד אמר סין טיו, אחד אמר ספל טיט, אחד אמר סורו טמא, ואחד אמר ספרדי טהור, ועוד, אבל הכל שטות, הפרוש האמתי מדורי דורות, מזמן האבדן עד ימינו, ס"ט פרושה סיפיה טב, דהניו שאדם מוחל לעצמו שיהיה לו סוף טוב. וגם הבן שלו היעב"ץ, חותם "היעב"ץ ס"ט", וזהו הפרוש הנכון. (גליון 8 אות 11 והערה 13).

הלכה נאמנה

פיטן גדול שבא לאמריקה, היה מתפלל אצלנו (במקום שהייתי מתאכסר) ערבית של שבת, ואמר "תתקבל צלותא ובעיתאנא עם צלותהון ובעיתהון דכל בית ישראל, קדם אבונא דבשמיא וארעא ואמרו אמון", אמרתי לו: אל תגיד "וארעא", אומרים רק "אבונא דבשמיא" - אבינו שבשמים, לא אומרים אבינו שבשמים ובארץ. אם אתה אומר "מארי שמיא וארעא" זה בסדר, כי הכונה אדון השמים והארץ, אבל פשוטא אומרים "אבונא" אומרים רק "דבשמיא". תמיד אומרים רק אבינו שבשמים, הסליחות פלו מלא "אלקינו שבשמים", לא אומרים בשמים ובארץ. ולא קבל. אמרתי לו: ואם אני אביא לך את הרשב"א? אמר לי "מהרשב"א אני מקבל", היה שם ש"ת הרשב"א וישם בחלק חמשי סימן נ"ד הרשב"א כותב "קדם אבונא דבשמיא ואמרו אמון", אמר לי: עכשיו קבלתי. בשחרית למחרת אמר אבונא דבשמיא, ואני אני ידעתי את הרשב"א הדין? מן הרב עובדיה זצ"ל הביא את זה בהסכמה לספר ברית קהנה (אות ט) כתב שם: וכן הוא בתשובות הרשב"א חלק חמשי סימן נ"ד, ועשיתי סימן שלא אשכח "הדן את דיננו" (וע"ע בש"ת יב"א ח"ח חאו"ח סי' י"א אות י"ב). ולא רק הרשב"א אמר את זה, גם רבי חיים פלאגי בספר פה החיים (סימן ט"ו אות י"ב) אמר כך. וגם אבא עליו השלום תמיד אמר אבונא דבשמיא, רק ב"מארי שמיא" אומרים גם "וארעא". (גליון 198 הערה 6).

אלכסנדר ראה את שמעון הצדיק, ומיד השתחוה

אלכסנדר מוקדון נפגש עם שמעון הצדיק בתוך ארבעים שנה לבנו בית שני, והוא רצה לפגוע בעם ישראל, למה? כי הוא חשב שהם ברכו את מלך פרס והתפללו לשלומו, ואלכסנדר מוקדון נלחם עם הפרסים והפיל אותם, הוא היה יוני, זריז כמו נמר, רץ מהר, אף אחד לא עומד על ידו. ככה כתוב בדג'אל (ו' י) שהמלכות של יון דומה לגמר, והוא בא להחריב את בית המקדש, ומי יודע מה עוד רצה לעשות, בא שמעון הצדיק והביא אתו שמונים פרחי כהנה, והלך אליו באמצע הלילה, בעמוד השחר הגיע למחנה של אלכסנדר מוקדון, ואמר לאלכסנדר: "אני רוצה לדבר איתך", נטרפה אותו אלכסנדר, מיד השתחוה ארצה, אמרו לו שריו ועבדיו (הגנרלים שלו): "למה די הגא אלה משתחוה? אלה כבשת כל כך מדינות, מה אתה עושה לנו?" אמר להם: "כל פעם שיש לי מלחמות, בלילה האחרון שאני עומד לנצח במלחמה אני רואה בחלומי את הדמות הזאת, ולא ידעתי מי זה, עכשיו הגיע לפני, אני צריך להשתחוות לו". אמר אלכסנדר מוקדון לשמעון

הצדיק: "מה כבודו רוצה?" אמר לו: "השומרונים פתו אותך שתחריב לנו את בית המקדש, תדע לך שהם הרשעים, ואנחנו לא כה, אנחנו מתפללים לשלום העולם פלו, לא משהו יון או פרס, מתפללים לשלומכם". אמר: "ככה זה?" לקח את הכותים שהם דברו רע על היהודים וזרק אותם, ואמר לו: "שבית את המקדש שלכם עמך לעולם (עיי' יומא דף ס"ט ע"א ועוד), אבל אני מבקש שני דברים, דבר ראשון, תעשו אנדרטה שלי בבית המקדש", אבל אמרו לו: "זה אסור, כתוב 'לא תעשה לך פסל וכל תמונה' (שמות כ"ד)". והדבר השני שבקש, "שהללדים שילדו לכם השנה תקראו להם אלכסנדר על שמי". אלכסנדר זה שם של גויים, אבל הוא הכשר על ידי הפעלה הטובה שעשה אלכסנדר, ומאז ועד היום השם אלכסנדר הוא שם של יהודים (ספר יוסיפון פ"ה). ועוד דבר, מניו לפיו בשטרות, מאז שאלכסנדר בא לארץ ישראל התחילו את מנין השטרות, ומשתמשים בו התימנים עד היום. (גליון 198 אות ד', וגליון 207 אות י"א והערה 27).

ספר שמות - "ספר הגאלה"

אנחנו מתחילים בשעה טובה ספר שמות. ספר בראשית נקרא "ספר הבריא" או "ספר האבות", וספר שמות נקרא "ספר הגאלה". פרשת שמות מרצה לנו איך כל אלה שעומדים נגד ישראל, בסוף אובדים מן העולם, כי הפסוק מדבר על פרעה מלך מצרים, ואחר כך כל מלכי מצרים נקראים "פרעה", אבל היום אין פרעה ואין מצרים של פעם, ולא רק פרעה אלא גם יון ורומי וספרד ואשור ובבל, כלם עברו מן העולם. למה? ירמיה הנביא מלה לנו: "קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, כל אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם ה' " (ירמיה ב' ג), כל מי שאוכל את עם ישראל, בסוף יאשם מזה. וכי יש לנו יותר מרוסיה שהשתלטה עלינו שבעים שנה, וכל היהודים שם לא היו יכולים לעשות ברית מילה וללמד תורה, ומי שמל את בנו היו לוקחים אותו לסביר עד יום מותו. אבל היום יש שם שומרי תורה ומצוות וישיבות ולומדים תורה, ופוטין [נשיא רוסיה] מכבד את הרב ברל לאזר (הרב הראשי שם). וגם עשו פעם פסל ענק של "לינו" [מנהיג ברית המועצות שבראשות רוסיה] בגובה תשעה מטר, אבל מה שעשה אברהם אבינו בזמנו בפסלים עשו לפסל הזה, ולפני כמה שנים הרשו ויברו אותו לרוסיים, לומר שיותר אין קומוניזם [שטיט הממשל, הפלפלה וההשקפה של רוסיה בתקופה ההיא]. צריך לדעת שכלם "פלבול תחליפם ויחלפו" (תהילים ק"ב כ"ה), כל מי שהולך נגד עם

חיבה

3 שהם 15

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שולח 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פרון [מקום קדוש] פתרון החידה: מהרי"ט, מי הוא? מי אביו? וכו' מהרי"ט? מהרי"ט הוא רבנו יוסף טיראני בנו של רבנו המבי"ט, שי ממנו אבות מהרי"ט, והאשכנזים ממנו אבות מהרי"ט. הובלה: חגל יצירי - פתח תקוה.

פתרון התמונה: אביר המיינטיננס, ונור המדקדקים, מן הקודש רבנו מצליח מאז ועד ה"ח בעל ה"איש מצליח". מייסד רחש שייבת סאא רחמים בתום. אב"ד תום. תלמיד מובהק למון האון רבנו רחמים חי חיותה הכתוב וצ"ל. נור דוד על עיני ב"א טבת תשל"א. חובת: טילה יוספוב - תל אביב

בית נאמן

הוא מסר נפש עבורנו, הוא ימסור נפש עבורכם.

* דברי מרן פאר הדור ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

הגאון רבי חיים כהן זצ"ל, מי שהקים את המוסדות
המפוארים חכמת רחמים, מי שמסר נפש עבור כלל ישראל.
הוא מסר נפש בעבורנו בהקמת המוסדות,
והוא ימסור נפש עבורכם, התומכים במוסדותינו.

גם אני רוצה לזכות
למסור נפש!

משרות
בזדון!

רכב, תכשיטי יוקרה, משכורת לשנה,
עזר עשרות פרטים יקרי ערך.

אני רוצה לזכות עוד היום <
08-6727523

התקשרו או שלחו הודעה למספר זה
באתר - www.yhr.org.il • בנדרים פלום

מכרז אגודת חנוכה, ת. שרליו